

Prijedlozi izmjena i dopuna Standardne ponude HT- Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji od 1. listopada 2009.

U nastavku teksta Hrvatski telekom d.d. (dalje: T-Com) iznosi prijedloge izmjena i dopuna Standardne ponude HT- Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji od 1. listopada 2009. (dalje: Standardna ponuda), kako slijedi:

Ad 1.) T-Com predlaže da se u naslovu te cijelom tekstu Standardne ponude riječi „HT- Hrvatske telekomunikacije d.d.“ zamijene rječjima „Hrvatski Telekom d.d.“

Obrazloženje:

Na Glavnoj skupštini T-Coma donesena je odluka o promjeni tvrtke društva iz „HT- Hrvatske telekomunikacije d.d.“ u „Hrvatski Telekom d.d.“, koja je stupila na snagu s danom upisa predmetne odluke u sudski registar, a koji je izvršen 20. svibnja 2010. Slijedom navedenog, a radi usklađenja s ovom odlukom, predlažemo izmijeniti tekst Standardne ponude kako je navedeno.

Ad 2.) U članku 1.1. Predmet, opseg i ograničenja Standardne ponude, osmi stavak, T-Com predlaže dopuniti prvu rečenicu tako da ista glasi:

„Pružanje usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji T-Coma ograničeno je na postojeće aktivne, ispravne, neprekinute i slobodne (nezauzete) lokalne petlje (upredene metalne parice) koje povezuju glavni razdjelnik T-Coma i krajnju priključnu točku“.

Obrazloženje:

Navedena dopuna predlaže se kako bi se naglasilo da je od postupaka izdvajanja parica potrebno izuzeti one parice koje su u T-Comovoj tehničkoj bazi podataka DIS označene kao neispravne. U ovim slučajevima uglavnom se radi o pojedinačnim prekidima uzrokovanim pogreškama u tehnološkom procesu proizvodnje kabela ili oštećenjima zbog atmosferskog pražnjenja. Budući da su iste locirane u segmentima kabela velikog kapaciteta, zbog nerazmjerno visokih troškova u odnosu na krajnji rezultat, poslovno je neopravdano pristupiti njihovom popravku te se stoga predlaže dopuniti predmetnu rečenicu kako je navedeno.

Ad 3.) U članku 1.4. Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica, T-Com predlaže dopuniti naziv pojma „Glavni razdjelnik“ na način da isti glasi: „Glavni razdjelnik- (MDF)“.

Obrazloženje:

Navedena dopuna, odnosno umetanje kratice MDF, predlaže se budući da se uz puni naziv, uobičajeno upotrebljava i navedena kratica. Nadalje, ova dopuna predlaže se i radi dosljednosti izričaja, budući da se ista upotrebljava i u nastavku teksta Standardne ponude.

Ad 4.) U članku 1.4. Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica, T-Com predlaže dodati novi pojam „Pomoćni razdjelnik- (MDF-K)“ čija definicija glasi:

„razdjelnik koji se nalazi na poziciji uz glavni razdjelnik-(MDF) u prostoru T-Coma i priključen je putem posrednog kabela na posredni razdjelnik-(HDF). Na njemu T-Com vrši prebacivanje izdvojene lokalne petlje Operatoru korisniku Standardne ponude“.

Obrazloženje:

Navedena dopuna predlaže se budući da je pomoćni razdjelnik- (MDF-K) jedan od ključnih elemenata izdvojene lokalne petlje, poput glavnog razdjelnika-(MDF) i posrednog razdjelnika-(HDF). Budući da u Standardnoj ponudi isti uopće nije uvršten, predlaže se dopuniti tekst Standardne ponude kako je navedeno.

Ad 5.) U članku 1.4. Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica, T-Com predlaže dopuniti definiciju pojma „Posredni kabel“ tako da ista glasi:

„kabel koji povezuje pomoćni razdjelnik- (MDF-K) glavnog razdjelnika na pristupnoj mreži T-Coma i posredni razdjelnik- (HDF); ovisno o vrsti kolokacije, posredni kabel može biti unutarnji ili vanjski“.

Obrazloženje:

Navedena dopuna predlaže se budući da je sadašnja definicija ovog pojma u Standardnoj ponudi djelomično netočna. Naime, posredni kabel je definiran kao spoj između glavnog razdjelnika i posrednog razdjelnika, što ne odgovara stvarnom stanju, budući da posredni kabel povezuje pomoćni razdjelnik- (MDF-K) i posredni razdjelnik-(HDF). Stoga se predlaže dopuniti definiciju pojma kako je navedeno.

Ad 6.) U članku 1.4. Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica, T-Com predlaže izmijeniti naziv pojma „Posredni razdjelnik“ tako da isti glasi,„Posredni razdjelnik- (HDF)“ te dopuniti definiciju predmetnog pojma tako da ista glasi:

„razdjelnik koji se nalazi na točki kolokacije i priključen je putem posrednog kabela na pomoćni razdjelnik- (MDF-K) glavnog razdjelnika T-Coma; omogućava Operatoru korisniku Standardne ponude preuzimanje usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji“.

Obrazloženje:

Navedena dopuna predlaže se budući da smatramo da ista pruža jasniji i precizniji opis pojma „Posredni razdjelnik“. Stoga se predlaže izmijeniti tekst Standardne ponude kako je navedeno.

Ad 7.) U članku 1.4. Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica, T-Com predlaže izmijeniti definiciju pojma „Pripadajući sadržaji“ tako da ista glasi:

„sadržaji vezani uz pružanje izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, a osobito kolokacija, kablanski priključci i odgovarajući informacijski sustavi, koji su Operatoru korisniku Standardne ponude potrebni za pružanje usluga na konkurentnoj i ravnopravnoj osnovi.“

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da smatramo da je uporaba riječi „konkurentnoj“ umjesto „konkurentskoj“ gramatički ispravnija. Stoga se predlaže izmijeniti predmetnu definiciju kako je navedeno.

Ad 8.) U članku 1.4. Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica, T-Com predlaže dopuniti definiciju pojma „Slobodna (nekorištena/nezauzeta) upredena metalna parica“ tako da ista glasi:

„upredena metalna parica koja je spojena na glavni razdjelnik i na završnu točku mreže na lokaciji krajnjeg korisnika i ne pripada operativnoj rezervi i nije rezervirana za druge elektroničke komunikacijske usluge; isključivo slobodna parica koristi se za realizaciju alternativne parice“.

Obrazloženje:

Ova dopuna predlaže se kako bi se naglasilo da se prilikom realizacije usluge putem alternativne parice ista može realizirati isključivo putem slobodne parice te da se za realizaciju usluge primjenjuju uvjeti i rokovi koji vrijede za slobodnu paricu.

Ad 9.) U članku 1.4. Pojmovi i značenja te popis korištenih kratica, T-Com predlaže izmijeniti definiciju pojma „Točka razgraničenja“ tako da ista glasi:

„sučelje koje definira granicu odgovornosti za održavanje pojedinih elemenata izdvojene lokalne petlje između T-Coma i Operatora korisnika Standardne ponude“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena predlaže se budući da postojeća definicija pojma „Točke razgraničenja“ ograničava smještaj iste u kolokacijskom prostoru. Ovim prijedlogom takvo je ograničenje ukinuto, ne ulazeći u

pozicioniranje „Točke razgraničenja“ te usklađeno sa niže navedenim prijedlogom podjele područja odgovornosti između T-Coma i Operatora korisnika nad pojedinim dijelovima izdvojene lokalne petlje.

Ad 10.) U članku 2.3. Odredbe u slučaju kašnjenja pružanja usluga od strane Operatora za pristup mreži, T-Com predlaže zadnju rečenicu drugog stavka izmijeniti na način da ista glasi:

„Naknada za zakašnjenje primjenjuje se na pojedinačne metalne parice koje su uspostavljene izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 95% realiziranih metalnih parica unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi“.

Obrazloženje:

Izdvajanje lokalne petlje složen je i zahtjevan postupak u kojem se isprepleću ljudski rad i automatski procesi podržani kroz razne tehničke, prodajne i druge IT sustave i aplikacije te nije moguće postići 100% učinkovitost automatskih procesa niti izbjeći pogreške zbog faktora ljudske greške. Postojanje stope tolerancije uobičajeno je i kod drugih telekom operatora (kao što je slučaj kod belgijskog operatora Belgacom). T-Com stoga predlaže da se predmetna rečenica izmijeni kako je navedeno.

Ad 11.) U članku 2.3. Odredbe u slučaju kašnjenja pružanja usluga od strane Operatora za pristup mreži, T-Com predlaže drugu rečenicu trećeg stavka izmijeniti na način da ista glasi:

„Naknada za zakašnjenje primjenjuje se na ponude dostavljene izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 90% isporučenih ponuda unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže radi uvažavanja nepredviđenih situacija kao što je na primjer pristizanje velikog broja istovremenih zahtjeva od više ili čak svih Operatora korisnika. Slijedom navedenog, T-Com predlaže uvođenje stope tolerancije u odnosu na 100% učinkovitost te izmjenu predmetne odredbe kako je navedeno.

Ad 12.) U članku 2.3. Odredbe u slučaju kašnjenja pružanja usluga od strane Operatora za pristup mreži, T-Com predlaže drugu rečenicu četvrtog stavka izmijeniti na način da ista glasi:

„Naknada za zakašnjenje primjenjuje se na kolokacije predane na korištenje izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 90% isporučenih kolokacija unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena predlaže se uvažavajući činjenicu da realizacija kolokacija uključuje intenzivne radne aktivnosti kao što su građevinski radovi, elektroinstalaterski radovi, kabelmonterski radovi koji pored ljudskog rada različitog profila zahtijevaju i pravovremenu isporuku potrebnog materijala. Radi uvažavanja nepredviđenih situacija kao što je na primjer, pristizanje velikog broja istovremenih zahtjeva od više ili čak svih Operatora korisnika, T-Com predlaže uvođenje stope tolerancije u odnosu na 100% učinkovitost te izmjenu odredbe kako je navedeno.

Ad 13.) U članku 2.3. Odredbe u slučaju kašnjenja pružanja usluga od strane Operatora za pristup mreži, T-Com predlaže drugu rečenicu petog stavka izmijeniti na način da ista glasi:

„Naknada za zakašnjenje primjenjuje se na pojedinačne metalne parice kod kojih je kvar otklonjen izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 95% otklonjenih kvarova unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi“.

Obrazloženje:

U postupku otklona smetnji sudjeluju i Operatori korisnici koji T-Comu nerijetko dostavljaju zahtjeve za otklon smetnje prije nego što izvrše provjeru u vlastitoj mreži. Radi izbjegavanja takvih i sličnih slučajeva, T-Com smatra da je potrebno uvesti stopu tolerancije u odnosu na 100% učinkovitost te stoga predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 14.) U članku 2.4. Usluge IT sustava, T-Com predlaže izmijeniti postojeći tekst na način da isti glasi:

„T-Com će omogućiti pristup operativnim IT sustavima podrške sukladno međunarodnim standardima, preko WEB sučelja s odgovarajućom sigurnosnom zaštitom sukladno članku 21. ove Standardne ponude.“

Obrazloženje:

S obzirom da je u članku 21. Standardne ponude detaljno opisano koje informacije su Operatorima dostupne putem web sučelja, T-Com smatra da je dovoljno u ovom članku samo se pozvati na predmetni članak, bez nepotrebnog ponavljanja. Stoga predlažemo izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

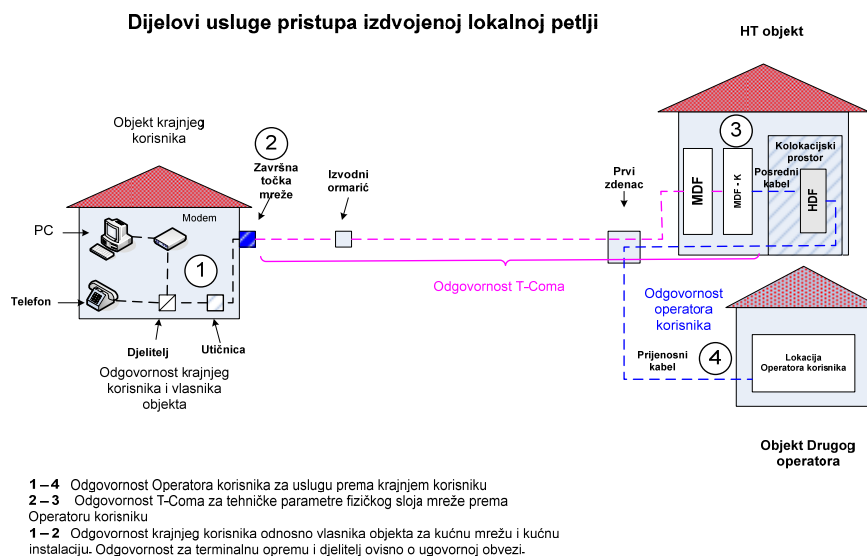
Ad 15.) U članku 4.1.1. Raspoloživost, T-Com predlaže izmijeniti prvi stavak na način da isti glasi:

„T-Com osigurava Operatoru korisniku Standardne ponude, u okviru svojih tehničkih i operativnih mogućnosti, upredenu metalnu paricu između pomoćnog razdjelnika-(MDF-K) i krajnje priključne točke u objektu na lokaciji krajnjeg korisnika, uz prosječnu dostupnost od 98,5% godišnje. Prethodno opisani odjeljak između pomoćnog razdjelnika-(MDF-K) i krajnje priključne točke predstavlja izdvojenu lokalnu petlju“.

Obrazloženje:

Nastavno na gore predložene izmjene te uvažavajući činjenicu da T-Com vrši prebacivanje izdvojene lokalne petlje Operatoru korisniku na pomoćnom razdjelniku- (MDF-K), a koji se nalazi u prostoriji glavnog razdjelnika- (MDF), T-Com predlaže izmijeniti ovu odredbu kako je navedeno.

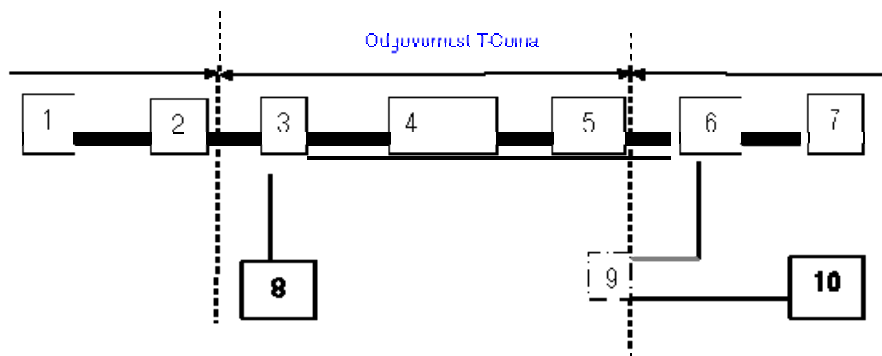
Ad 16.) U članku 4.1.6. Podjela odgovornosti, T-Com predlaže postojeću sliku Podjele odgovornosti kod usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji zamijeniti slijedećom slikom:

Obrazloženje:

Ova promjena predlaže se sa svrhom povećanja transparentnosti u podjeli odgovornosti nad tehničkim elementima mreže i posljedično, povećanja efikasnosti rada u procesu otklona smetnje. Postojeća podjela odgovornosti definira podijeljenu odgovornost nad istim elementom mreže, regletama na HDF razdjelniku, na način da je Operator korisnik odgovoran za odlaznu stranu reglete prema svojoj opremi, dok je T-Com odgovoran za dolazni dio reglete od MDF-a (t.j. pomoćnog HDF-a) i posredni kabel između HDF-a i pomoćnog HDF-a na T-Com strani. Ovakva podjela je izrazito nedjelotvorna i neprimjenjiva u praksi te je ista izvorište nesporazuma između T-Coma i Operatora korisnika tijekom procesa otklona smetnje. Naime, T-Com tehničar nema praksu samostalnog pristupa kolokacijskoj sobi gdje su smještene reglete HDF razdjelnika, pa ne može niti provjeriti kvalitetu spoja

Obrazloženje:

Nastavno na ad 16. i ad 17. (promjenu podjele područja odgovornosti između T-Coma i Operatora korisnika) predlaže se unošenje izmijenjenog prikaza podjele odgovornosti kako je gore navedeno.

Ad 19.) U članku 6.2. Zahtjev, osmi stavak, treću rečenicu T-Com predlaže izmijeniti tako da ista glasi:

„Potvrda će sadržavati:

- naziv i adresu Operatora korisnika Standardne ponude,
- šifru upredene metalne parice,
- naziv kolokacije,
- datum pružanja usluge“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da smatramo da je, uzimajući u obzir svakodnevnu komunikaciju putem WEB sučelja, potrebno ažurirati i same obrasce. Isto se odnosi i na komunikaciju T-Coma prema Operatorima korisnicima Standardne ponude koja se odvija putem WEB-a. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 20.) U članku 6.2. Zahtjev, T-Com predlaže brisanje posljednjeg stavka koji glasi:

„Ukoliko Operator korisnik Standardne ponude nije u mogućnosti preuzeti krajnjeg korisnika na dogovoreni datum, Operator korisnik Standardne ponude može odgoditi završetak postupka izdvajanja jedan radni dan prije dogovorenog datuma realizacije za najviše 20 radnih dana. Ukoliko odgoda prelazi 20 radnih dana zahtjev će se smatrati kao povlačenje zahtjeva i bit će naplaćen kao takav. Po odgodi završetka postupka sukladno prethodno navedenom, Operator korisnik Standardne ponude nema pravo na ponovnu odgodu u istom postupku izdvajanja lokalne petlje“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da odgoda postupka izdvajanja otežava proces izdvajanja lokalne petlje i prijenosa broja Operatorima korisnicima Standardne ponude i T-Comu, kao i krajnjim korisnicima. T-Com stoga predlaže brisati navedenu odredbu.

Ad 21.) U članku 6.4.1. Rokovi, T-Com predlaže izmijeniti prvu rečenicu na način da ista glasi:

„T-Com će staviti na raspolaganje upredenu metalnu paricu koja se koristi najkasnije u roku do 10 radnih dana od dana zaprimanja zahtjeva odnosno 20 radnih dana za postojeću upredenu metalnu paricu koja se trenutno ne koristi sukladno članku 6.2. Navedeno vrijedi i u slučaju kada Operator korisnik Standardne ponude za istog krajnjeg korisnika podnosi i zahtjev za izdvajanje pojedine lokalne petlje i zahtjev za prijenos broja“.

Obrazloženje:

U postojećem tekstu članka 6.4.1. nije naveden krajnji rok za realizaciju parice koja se ne koristi, što je u nesuglasju s člankom 6.2., stavak 8., koji T-Comu propisuje krajnji rok za realizaciju izdvojene metalne parice koja se koristi i one koja se ne koristi. Slijedom navedenog, smatramo da je ova

dopuna nužna kako bi se usuglasili navedeni članci te predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Nadalje, budući da je u najvećem broju slučajeva usluga izdvojenog pristupa lokalnoj petlji vezana uz prijenos broja, smatramo kako je potrebno ujednačiti rokove za realizaciju kombiniranih usluga izdvojenog pristupa lokalnoj petlji i prijenosa broja na način da budu isti kao za realizaciju usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji. Stoga, uvažavajući razlike u rokovima za administrativnu obradu i realizaciju usluge, T-Com nadalje predlaže da se odvoje FIFO liste zahtjeva u CADB-u za zahtjeve za prijenosom broja od kombiniranih zahtjeva za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji i prijenosa broja.

Ad 22.) U članku 6.4.2. Proces priključenja, posljednji stavak T-Com predlaže brisati riječi: „ili pozivom na telefonski kontakt broj Operatora korisnika Standardne ponude te do trenutka izvršenja svojih obveza nema pravo na naplatu naknada za otklanjanje kvarova nastalih u T-Comovoj mreži ili mreži Operatora korisnika Standardne ponude“.

Obrazloženje:

Navedeni prijedlog rezultat je usklađenja sa postojećom praksom, gdje se izdvajanje lokalne petlje oglašava automatski preko web sučelja, a potvrđivanje izdvajanja putem telefonskog poziva na broj 0800. Budući da Operatori korisnici ovaj način potvrđivanja nisu prihvatili u praksi smatramo da bi isti trebalo ukinuti te stoga T-Com predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 23.) U članku 6.5.1. Otkaz od strane Operatora korisnika Standardne ponude, T-Com predlaže izmijeniti drugi stavak tako da isti glasi:

„Otkaz treba sadržavati:

- naziv i adresu Operatora korisnika Standardne ponude,
- osobu za kontakt (ime, telefonski i telefaks broj),
- ime, adresu i telefonski broj krajnjeg korisnika,
- ako je moguće, jasan opis lokacije završne točke mreže,
- broj šifre upredene metalne parice,
- naziv kolokacije,
- datum otkazivanja,
- datum i potpis ovlaštene osobe Operatora korisnika Standardne ponude“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da smatramo da je, uzimajući u obzir svakodnevnu komunikaciju putem WEB sučelja, potrebno ažurirati i same obrasce. Izmjena potrebnih podataka na obrascu Otkaza prilagođena je korištenju WEB sučelja i svakodnevnoj praksi. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 24.) U članku 6.5.1. Otkaz od strane Operatora korisnika Standardne ponude, T-Com predlaže umetanje slijedeće rečenice na kraju trećeg stavka:

„U protivnom, ukoliko krajnji korisnik raskine pretplatnički ugovor s Operatorom korisnikom Standardne ponude i sklopi pretplatnički ugovor s Operatorom za pristup mreži a Operator korisnik Standardne ponude ne otkáže pripadajuću upredenu metalnu paricu izdvojene lokalne petlje, T-Com će iskoristiti pravo otkaza metalne parice sukladno članku 6.5. Opravdani razlozi za otkaz, stavak 3., točka 1“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže radi rješavanja situacija u kojima Operator korisnik Standardne ponude u trenutku raskida pretplatničkog odnosa s T-Comom ne otkáže paricu te T-Com, slijedom navedenog, nije u mogućnosti u traženom roku spojiti na svoju mrežu (ili mrežu drugog Operatora korisnika Standardne ponude) krajnjeg korisnika, a sve iz razloga nepostojanja slobodnih parica. Stoga smatramo kako, u ovakvim slučajevima, T-Com ima pravo Operatoru korisniku Standardne ponude otkazati paricu za konkretnog krajnjeg korisnika i tu istu paricu iskoristiti za priključivanje tog istog krajnjeg korisnika bilo u svoju pretplatničku mrežu bilo ili mrežu drugog Operatora korisnika Standardne ponude. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 25.) U članku 6.5.2. Otkaz od strane T-Coma, T-Com predlaže izmijeniti drugi stavak tako da isti glasi:

„Otkaz treba sadržavati:

- naziv i adresu Operatora korisnika Standardne ponude,
- osobu za kontakt (ime, telefonski i telefaks broj),
- ime, adresu i telefonski broj krajnjeg korisnika, ako je primjenjivo,
- šifru upredene metalne parice,
- naziv kolokacije,
- datum otkazivanja,
- razlog otkazivanja,
- ako je primjenjivo, izjava o otkazivanju krajnjeg korisnika u pisanom obliku (krajnji korisnik je odlučio koristiti usluge T-Coma)“.

Obrazloženje:

Uzimajući u obzir svakodnevnu komunikaciju putem WEB sučelja, smatramo da je potrebno ažurirati i same obrasce. Izmjena potrebnih podataka na obrascu Otkaza prilagođena je korištenju WEB sučelja i svakodnevnoj praksi. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 26.) U članku 6.5.2. Otkaz od strane T-Coma, treći stavak, prva točka, T-Com predlaže brisati slijedeći tekst:

„te uslijed toga otkáže ugovor s Operatorom korisnikom Standardne ponude. Otkazni rok ovisi o datumu s kojim je krajnji korisnik otkazao usluge Operatora korisnika Standardne ponude“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da u trenutku kada krajnji korisnik sklopi ugovor s T-Comom a Operator još uvijek ne otkáže paricu (a T-Com nema slobodnu ili alternativnu paricu), krajnji korisnik može na dulje vrijeme ostati bez usluge što smatramo da nije opravdano. Nadalje, pravilo je da čim se podnese zahtjev za ULL (od strane Operatora korisnika) T-Com mora automatski raskinuti ugovor s krajnjim korisnikom za kojeg se traži ULL, bez prava na otkazni rok. Isto pravilo bi trebalo vrijediti i u slučaju kada krajnji korisnik želi sklopiti ugovor s T-Comom a do tada je bio kod Operatora korisnika. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 27.) U članku 6.5.2. Otkaz od strane T-Coma, zadnji stavak, T-Com predlaže dopuniti tekst na način da isti glasi:

„Na datum otkaza T-Com će isključiti upredenu metalnu paricu na pomoćnom razdjelniku (MDF-K)“.

Obrazloženje:

Sukladno gore navedenom prijedlogu T-Coma, izdvajanje lokalne petlje (upredene metalne parice) vrši se na pomoćnom razdjelniku-(MDF-K) koji se nalazi u prostoriji glavnog razdjelnika- (MDF) na koji su privedene lokalne petlje iz pristupne mreže. Posljedično, i isključenje upredene metalne parice vrši se na pomoćnom razdjelniku-(MDF-K). T-Com stoga predlaže dopuniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 28.) U članku 8. Odbijanje zahtjeva Operatora korisnika Standardne ponude, stavak 1. T-Com predlaže dopuniti prvu točku slijedećom rečenicom:

„Ocjenu kakvoće lokalne petlje T-Com će provoditi ravnopravno i nediskriminirajuće, automatskim, poluautomatskim ili manualnim ispitnim metodama na potpuno jednak način i jednakim kriterijima kojima provodi i ocjenu kakvoće petlje za vlastite maloprodajne usluge bazirane na uskopojasnim i širokopojasnim prijenosnim tehnologijama“.

Obrazloženje:

Umetanjem ove odredbe, T-Com želi naglasiti da svoje postupanje u procesu analize, obrade i realizacije svih pristiglih zahtjeva za izdvojeni pristup lokalnoj petlji rukovodi sukladno načelima

ravnopravnosti i nediskriminacije. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 29.) U članku 8. Odbijanje zahtjeva Operatora korisnika Standardne ponude, T-Com predlaže zadnju rečenicu drugog stavka izmijeniti tako da ista glasi:

„Operatoru korisniku Standardne ponude koji najkasnije u roku od 30 dana prihvati drugu vrstu kolokacije ili zajedničke uporabe opreme, T-Com će najkasnije u roku od 30 dana od primitka obavijesti o prihvaćanju prijedloga druge vrste kolokacije ili zajedničke uporabe opreme, dostaviti pripadajuću ponudu.“

Obrazloženje:

Ova izmjena se predlaže budući da postojeći rok od 5 dana smatramo prekratkim. Naime, u trenutku kada Operatoru korisniku dostavlja informaciju o mogućem alternativnom rješenju T-Com nema spremnu ponudu za to alternativno rješenje te mu je potreban rok od 30 dana da je izradi. Nadalje, predloženi rok od 30 dana je u suglasnosti s postojećim rokom za dostavu inicijalne ponude T-Coma Operatoru korisniku standardne ponude. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 30.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, poglavlje Fizička kolokacija u zasebnoj kolokacijskoj sobi, Opći uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže izmijeniti drugi stavak tako da isti glasi:

„Priprema kolokacijske sobe, dodjela prostora i davanje tehničkih objekata vrši se na temelju postojećih standarda primjenjivih od strane T-Coma što uključuje sljedeće:

- građevinska priprema prostora prema standardima za smještaj elektroničke komunikacijske opreme,
- izveden razvod NN napajanja, uključujući i ugradnju kontrolnih brojila za svakog Operatora korisnika Standardne ponude,
- izgradnja priključka neprekidnog napajanja gdje je to moguće,
- klimatizacija kolokacijskog prostora prema standardima T-Coma ovisno o ugrađenoj elektroničkoj komunikacijskoj opremi“.

Nadalje, T-Com predlaže umetanje novog, trećeg stavka koji glasi:

„Naknada za korištenje pripremljenog kolokacijskog prostora obuhvaća naknadu za zakup prostora na osnovu zakupljene površine, kolokacijskog prostora, naknadu za utrošak električne energije koja se sastoji od paušala za korištenje, održavanje i očitavanje kontrolnog brojila, troška potrošnje električne energije na temelju očitavanja kontrolnog brojila te naknade za uslugu hlađenja/klimatizaciju koji se obračunava prema disipiranoj snazi u prostoru a izračunava se uz pomoć potrošnje električne energije očitane na kontrolnom brojilu Operatora korisnika Standardne ponude ili na osnovu nominalne snage instaliranih uređaja Operatora korisnika Standardne ponude“.

Obrazloženje:

S ciljem pojašnjenja odgovornosti za uređenje kolokacijskih prostora, predlažemo da se isti urede prema standardima T-Coma na način da se ugrade kontrolna brojila i klimatizacijski uređaji dimenzionirani prema veličini prostora i planiranoj potrošnji uređaja. Na taj način bit će izbjegnuti naknadni radovi i česte nadogradnje u prostoru čime se postiže niža ukupna cijena radova te se povećava pouzdanost opreme u kolokacijskim prostorima. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 31.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, poglavlje Fizička kolokacija u zasebnoj kolokacijskoj sobi, Opći uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže dopuniti šesti stavak tako da isti glasi:

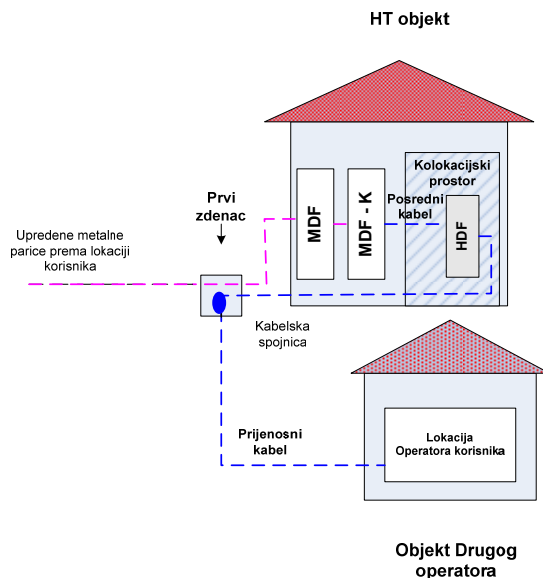
„U slučaju kad je kolokacijska soba namijenjena za više od jednog Operatora korisnika Standardne ponude, kolokacijski prostor za svakog pojedinog Operatora korisnika Standardne ponude označava se na podu kolokacijske sobe. T-Com označava i održava oznake na podu. Za instalaciju i rad kolokacijske opreme, Operator korisnik Standardne ponude mora udovoljiti

svim odgovarajućim građevinskim propisima, propisima o zaštiti od požara, propisima o zaštiti na radu, Pravilniku o elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC) te sukladno svim mjerodavnim preporukama Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU) i Europskog instituta za telekomunikacijske standarde (ETSI)“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže kako bi se postupanja T-Coma u ovim slučajevima uskladila s važećim međunarodnim standardima i primjerima pozitivne prakse. Stoga se predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 32.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, potrebno je zamijeniti postojeću sliku prikaza fizičke kolokacije u zasebnom kolokacijskom prostoru tako da ista izgleda:

Obrazloženje:

Ovaj promjena predlaže se sa svrhom povećanja transparentnosti u podjeli odgovornosti nad tehničkim elementima mreže i posljedično, povećanja efikasnosti rada u procesu otklona smetnje. Postojeća podjela odgovornosti definira podijeljenu odgovornost nad istim elementom mreže, regletama na HDF razdjelniku, na način da je Operator korisnik odgovoran za odlaznu stranu reglete prema svojoj opremi, dok je T-Com odgovoran za dolazni dio reglete od MDF-a (tj. pomoćnog HDF-a) i posredni kabel između HDF-a i pomoćnog HDF-a na T-Com strani. Ovakva podjela je izrazito nedjelotvorna i neprimjenjiva u praksi te je ista izvorište nesporazuma između T-Coma i Operatora korisnika tijekom procesa otklona smetnje. Naime, T-Com tehničar nema praksu samostalnog pristupa kolokacijskoj sobi gdje su smještene reglete HDF razdjelnika, pa ne može niti provjeriti kvalitetu spoja na njima. Nadalje, ovakvim rješenjem za isti element mreže podijeljena je odgovornost između Operatora korisnika i T-Coma, na način da T-Com kontrolira dolaznu stranu iste reglete, a Operator korisnik odlaznu stranu čime se nepotrebno produljuje vrijeme otklona smetnje. Ovim prijedlogom odgovornost je podijeljena na način da je Operator korisnik odgovoran za tehničku opremu i elemente mreže u kolokacijskoj sobi, dok je T-Com odgovoran za opremu i elemente mreže u prostoru gdje se nalazi MDF. Navedenim se uklanja i rizik nesuglasja da li je smetnja bila na dolaznoj ili odlaznoj strani reglete te se stoga predlaže izmijeniti prikaz kako je navedeno.

Ad 33.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže umetnuti novi drugi stavak koji glasi:

„T-Com ima pravo Operatoru korisniku Standardne ponude naplatiti naknadu za angažiranu snagu koju plaća HEP-u prilikom ugovaranja priključka ili povećanja angažirane snage koja ovisi o tarifi HEP-a.“

Nadalje, predlažemo dopuniti postojeći drugi stavak tako da isti glasi:

„Ovisno o raspoloživosti resursa, T-Com će osigurati maksimalnu potrošnju energije koju Operator korisnik Standardne ponude bude zahtijevao. Ukoliko T-Com nema dovoljno raspoloživih resursa zahtijevanih od Operatora korisnika Standardne ponude, obvezuje se

uspostaviti ih u roku od 6 mjeseci pod uvjetom da HEP ima tehničkih mogućnosti osigurati traženu snagu“.

Obrazloženje:

Budući da su iznosi koje HEP naplaćuje za angažiranu snagu po kW znatni, T-Com ovim prijedlogom želi osigurati da i Operatori korisnici sudjeluju u nadoknadi tih troškova imajući u vidu da instalirana snaga opreme Operatora korisnika ulazi u limit ukupno ugovorene angažirane snage koju je T-Com ugovorio za vlastite potrebe, dok svako prekoračenje limita znači ugovaranje dodatne snage i dodatne troškove. Također potrebno je regulirati situaciju u kojoj T-Com ne može isporučiti traženu snagu Operatoru korisniku zbog ograničenih resursa HEP-a. Stoga se predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 34.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže dopuniti treći stavak tako da isti glasi:

„Za instalacije vezane uz AC, T-Com ostvaruje jednako neprekidno napajanje (UPS) za Operatora korisnika Standardne ponude kao što se koristi za rad opreme T-Coma na toj lokaciji. Ukoliko T-Comov objekt posjeduje stacionarni diesel elektroagregat (SDEA) i na njemu postoji slobodni kapacitet, Operatoru korisniku Standardne ponude će biti omogućeno korištenje SDEA a naknada za korištenje biti će uračunata u ukupnu cijenu po kWh električne energije“.

Obrazloženje:

Kapacitet SDEA ne mora biti dimenzioniran da bi zadovoljio potrošnju uređaja Operatora korisnika i u tom slučaju T-Com nije u obvezi osigurati neprekidno napajanje Operatoru korisniku. Ukoliko postoji slobodni kapacitet na SDEA Operatoru korisniku će biti omogućeno korištenje SDEA a troškovi korištenja koji obuhvaćaju angažiranu snagu i potrošnju struje iz agregata biti će ukalkulirani u ukupnu cijenu po kWh električne energije. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 35.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže da se ispred devetog stavka umetne podnaslov a) nove kolokacije u kojima klimatizacijsku opremu ugrađuje T-Com te da se deveti stavak izmijeni tako da isti glasi:

„Klimatizacija kolokacijskih prostora (usluga hlađenja) osigurati će se kroz uređenje svih novih kolokacijskih prostora u skladu sa zahtjevom Operatora korisnika Standardne ponude uvažavajući trenutne potrebe kao i planirana proširenja kapaciteta. U svom zahtjevu Operator korisnik Standardne ponude mora naznačiti disipaciju snage svoje opreme kao i najaviti disipaciju snage u slučaju nadogradnje opreme. Kontrolno brojilo za svakog operatora standardno se ugrađuje u nove kolokacijske prostore.“

Obrazloženje:

Smatramo da bi bilo svrsishodnije da se već u fazi uređenja novih kolokacijskog prostora ugradi klimatizacijska oprema kako bi se realizirala kvalitetna usluga hlađenja od samog početka korištenja tog prostora i izbjegli naknadni radovi. Usluga hlađenja bi se naplaćivala svim Operatorima prisutnim u kolokacijskom prostoru na osnovu disipirane snage koja je proporcionalna potrošnji električne energije zabilježenoj na kontrolnom brojilu Operatora na način da broj potrošenih kWh množi sa naknadom za hlađenje. U svim novim kolokacijama ugrađivalo bi se kontrolno brojilo za svakog operatora koje služi za obračun potrošnje električne energije na opremi Operatora i neizravno za obračun usluge hlađenja. Korištenje kontrolnog brojila Operator bi plaćao kroz paušalnu naknadu na mjesečnoj osnovi. T-Com stoga predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 36.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže da se ispred desetog stavka umetne podnaslov b) postojeće kolokacije u kojima klimatizacijsku opremu ugrađuje T-Com te da se deseti stavak izmijeni i dopuni tako da isti glasi:

„T-Com će u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva Operatora korisnika Standardne ponude, dostaviti ponudu za ugradnju klimatizacijske opreme u postojeći kolokacijski prostor. T-Com će u roku od 60 dana od dana primitka prihvaćene ponude od strane Operatora korisnika Standardne ponude izvršiti ugradnju klimatizacijske opreme u kolokacijski prostor. T-

Com će izraditi jedinstvenu ponudu za sve Operatore korisnike Standardne ponude koji dijele zajedničku unutarnju kolokaciju. Operatori korisnici Standardne ponude koji dijele zajedničku unutrašnju kolokacijsku prostoriju dijelit će trošak ugradnje klimatizacije i troškove mjesečnog održavanja na jednake dijelove. T-Com je dužan naknaditi svu štetu na opremi Operatora korisnika Standardne ponude zbog ograničenog hlađenja, odnosno neispunjavanja klimatizacijskih uvjeta. T-Com neće biti dužan naknaditi svu štetu na opremi Operatora korisnika Standardne ponude zbog ograničenog hlađenja, odnosno neispunjavanja klimatizacijskih uvjeta ukoliko Operator korisnik Standardne ponude redovito ne podmiruje trošak ugradnje i korištenja klimatizacijske opreme. T-Com ima pravo tražiti manje oslobođanje topline od Operatora korisnika Standardne ponude u slučaju znatnijeg ugrožavanja ispravnog rada opreme T-Coma ili druge opreme Operatora korisnika Standardne ponude“.

Obrazloženje:

Navedene izmjena se predlaže budući da je dosada, u kolokacijskih prostorima na području cijele Republike Hrvatske, ugrađeno 99 klimatizacijskih uređaja na zahtjev tri operatora (Iskon, Optima i H1), dok drugi operatori koji koriste uslugu kolokacije, iako dijele kolokacijski prostor s navedenim Operatorima nisu sklopili dodatak Ugovoru niti su snosili trošak ugradnje. Slijedom navedenog potrebno je urediti da svi Operatori koji koriste kolokacijski prostor snose sve troškove vezane uz klimatizaciju na jednake dijelove. Također u slučaju da neki Operator ne ispunjava svoje obveze vezano uz korištenje klimatizacije T-Com ne bi trebao snositi odgovornost za štetu nastalu na opremi Operatora korisnika zbog ograničenog hlađenja, odnosno neispunjavanja klimatizacijskih uvjeta, niti snositi troškove iste. Stoga predlažemo izmijeniti navedenu odredbu na način da bi T-Com snosio odgovornost samo za štetu nastalu na opremu Operatora korisnika koji su s T-Comom regulirali ugradnju i korištenje klimatizacijskih uređaja. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 37.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže predlaže da se ispred 11. stavka umetne podnaslov c) postojeće kolokacije u kojima klimatizacijsku opremu ugrađuje Operator korisnik Standardne ponude.

Ad 38.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže izmijeniti i dopuniti dvanaesti stavak tako da isti glasi:

„Operator korisnik izrađuje tehničko rješenje za smještaj klima uređaja te ga dostavlja T-Comu na uvid. Ukoliko se u kolokacijskom prostoru nalaze dva ili više Operatora korisnika Standardne ponude, Operator korisnik Standardne ponude koji prvi odluči ugraditi klimatizacijski uređaj, dužan je o tome obavijestiti druge Operatore korisnike Standardne ponude i s njima sklopiti ugovor o međusobnim pravima i obvezama vezanim za postavljanje i održavanje klima uređaja. Napajanje klima uređaja kojeg Operator korisnik Standardne ponude sam ugrađuje izvodi se iz priključka električne energije kojeg je T-Com uspostavio za tog Operatora korisnik Standardne ponude.“

Obrazloženje:

Smatramo da je ova nadopuna potrebna kako bi se razjasnilo pitanje napajanja klimatizacijskog uređaja i posljedično tome odgovornosti za plaćanje električne energije koju koristi Operator prilikom ugradnje vlastitog klimatizacijskog uređaja. T-Com stoga predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 39.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, poglavlje Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, predlažemo izmijeniti prvu rečenicu u 13. stavku tako da ista glasi:

„Operator korisnik Standardne ponude dužan je, osim zadovoljavanja zadanih tehničkih uvjeta, dogovoriti izvođenje radova s izvođačem uz obavezan nadzor djelatnika T-Coma, ili od strane T-Coma ovlaštenih osoba, prilikom ugradnje klimatizacijskih uređaja i puštanja u rad od strane ovlaštene osobe T-Coma“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže kako bi, u nedostatku raspoloživosti vlastitih djelatnika, T-Com imao mogućnost angažirati vanjski nadzor, tj. osobu koja će biti ovlaštena provoditi nadzor i puštati u rad klimatizacijski uređaj i/ili kontrolno brojilo. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 40.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, poglavlje Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, na kraju 15. stavka T-Com predlaže umetnuti slijedeći tekst:

„Potrošnju električne energije klimatizacijskog uređaja ugrađenog od strane odabranog izvođača Operatora korisnika Standardne ponude obračunava T-Com u mjesečnim obrocima na osnovu ukupne potrošnje električne energije registrirane na kontrolnom brojilu tog Operatora korisnika Standardne ponude. Operator korisnik Standardne ponude koji nije instalirao kontrolno brojilo za mjerenje potrošnje svoje elektroničke komunikacijske opreme dužan je instalirati kontrolno brojilo za mjerenje potrošnje električne energije klimatizacijskog uređaja na osnovu kojeg će T-Com obračunavati naknadu u mjesečnim obrocima“.

Obrazloženje:

Navedenu izmjenu predlažemo budući da smatramo da je potrebno razjasniti tko je odgovoran za plaćanje potrošnje električne energije klimatizacijskog uređaja, na koji način se vrši kontrola te potrošnje i obračun za potrošenu električnu energiju. T-Com stoga predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 41.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže predlaže da se ispred 16. stavka umetne podnaslov d) postojeće kolokacije u kojima brojilo električne energije ugrađuje T-Com te da se 16. stavak izmijeni tako da isti glasi:

„Za postojeće kolokacijske prostore T-Com će na pisani zahtjev Operatora korisnika Standardne ponude izraditi ponudu za ugradnju kontrolnog brojila električne energije u skladu s troškovnikom elektroradova na uređenju kolokacijskih prostora. Instalaciju kontrolnih brojila za mjerenje stvarne potrošnje električne energije od strane Operatora korisnika Standardne ponude T-Com će izvršiti u roku od 4 mjeseca od zaprimanja zahtjeva, uključujući i posebno kontrolno brojilo za potrošnju električne energije klima uređaja postavljenih unutar kolokacijskih prostora ukoliko će isto biti potrebno. Pri tome, cijene se moraju temeljiti na stvarnim troškovima“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena predlaže budući da je za ugradnju kontrolnog brojila potrebno poznavati kolokacijski prostor te poštivati sigurnosne mjere i norme, kao i interne propise T-Coma vezane za najavu i odvijanje radova u objektima T-Coma. Osim toga, u kolokacijskoj prostoriji u većini slučajeva nalazi se više Operatora čija oprema može biti ugrožena u slučaju nestručnog i neodgovarajućeg postupanja treće osobe (ugradnja neodgovarajućeg kontrolnog brojila), čime je ugroženo i neprekinuto pružanje usluga krajnjim korisnicima za što odgovora T-Com. Stoga T-Com ne može snositi odgovornost u slučaju kada nema mogućnost nadzora pri izradi tehničkog rješenja te samom procesu ugradnje. Također, napominjemo da razvodni ormar predstavlja točku odgovornosti T-Coma odakle napajanje crpe svi Operatori korisnici koji koriste kolokacijski prostor. T-Com stoga predlaže da, ili T-Com izrađuje tehničko rješenje za izvođenje radova, ili da Operator korisnik izrađuje tehničko rješenje za izvođenje radova, no u tom slučaju, isto bi obvezno trebalo biti dostavljeno T-Comu na suglasnost.

Nadalje, ističemo kako nam nije poznat niti jedan slučaj u EU praksi kod kojeg se očitavanje na osnovu kojeg se ispostavlja faktura vrši od strane samog Operatora korisnika. Slijedom svega navedenog, T-Com predlaže izmijeniti odredbu kako je opisano.

Ad 42.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže predlaže da se ispred 16. stavka doda podnaslov te da se 16. stavak izmijeni tako da isti glasi:

„e) postojeće kolokacije u kojima brojilo električne energije ugrađuje Operator korisnik Standardne ponude

Operator korisnik Standardne ponude može sam odabrati dobavljača kontrolnih brojila, kao i o svom trošku ugraditi kontrolno brojilo. U tom slučaju Operator korisnik samostalno izrađuje tehničko rješenje za smještaj kontrolnog brojila. Pri izradi tehničkog rješenja od strane Operatora korisnika Standardne ponude, Operator korisnik Standardne ponude mora uz prisustvo djelatnika T-Coma, ili od strane T-Coma ovlaštenih osoba, obaviti pregled prostorije fizičke kolokacije radi dogovora oko smještaja kontrolnog brojila. Prilikom same ugradnje

kontrolnog brojila i njegovog puštanja u rad obavezan je nadzor od strane djelatnika T-Coma ili ovlaštene osobe od strane T-Coma. Cijena pratnje i nadzora definirana je člankom 13.2.3. ove Standardne ponude“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena predlaže budući da je za ugradnju kontrolnog brojila potrebno poznavati kolokacijski prostor te poštivati sigurnosne mjere i norme, kao i interne propise T-Coma vezane za najavu i odvijanje radova u objektima T-Coma. Osim toga, u kolokacijskoj prostoriji u većini slučajeva nalazi se više Operatora čija oprema može biti ugrožena u slučaju nestručnog i neodgovarajućeg postupanja treće osobe (ugradnja neodgovarajućeg kontrolnog brojila), čime je ugroženo i neprekinuto pružanje usluga krajnjim korisnicima za što odgovora T-Com. Stoga T-Com ne može snositi odgovornost u slučaju kada nema mogućnost nadzora pri izradi tehničkog rješenja te samom procesu ugradnje. Također, napominjemo da razvodni ormar predstavlja točku odgovornosti T-Coma odakle napajanje crpe svi Operatori korisnici koji koriste kolokacijski prostor. T-Com stoga predlaže da, ili T-Com izrađuje tehničko rješenje za izvođenje radova, ili da Operator korisnik izrađuje tehničko rješenje za izvođenje radova, no u tom slučaju, isto bi obvezno trebalo biti dostavljeno T-Comu na suglasnost.

Nadalje, ističemo kako nam nije poznat niti jedan slučaj u EU praksi kod kojeg se očitavanje na osnovu kojeg se ispostavlja faktura vrši od strane samog Operatora korisnika. Slijedom svega navedenog, T-Com predlaže izmijeniti odredbu kako je opisano.

Ad 43.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, Tehnički uvjeti kolokacije vezani uz kolokacijski prostor, T-Com predlaže predlaže da se nakon 16. stavka doda podnaslov novi stavak 17. koji glasi:

„f) Očitavanje brojila električne energije

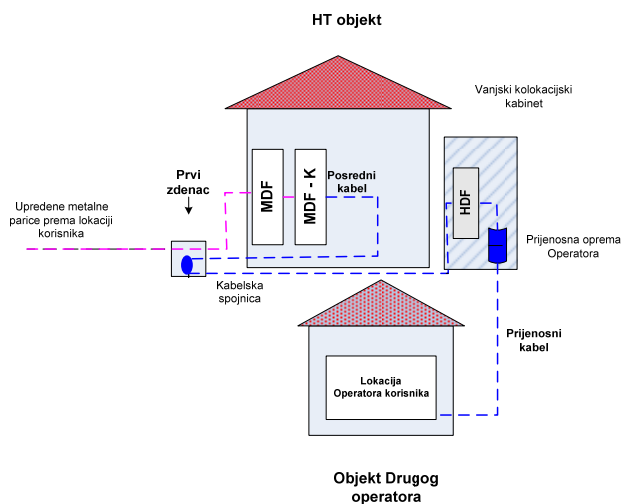
Očitavanje kontrolnog brojila obavlja djelatnik T-Coma ili od strane T-Coma ovlaštena osoba. U slučaju da očitavanje kontrolnog brojila obavlja Operator korisnik Standardne ponude, dužan je isto obavljati jednom godišnje ili češće po zahtjevu T-Coma uz obaveznu pratnju djelatnika T-Coma ili od strane T-Coma ovlaštene osobe. Očitavanje kontrolnog brojila od strane djelatnika T-Coma ili od strane T-Com ovlaštene osobe naplaćuje se po cijeni nadzora koja je definirana člankom 13.2.3. ove Standardne ponude. Cijena pratnje Operatora korisnika Standardne ponude u slučaju kada Operator korisnik Standardne ponude sam očitava kontrolno brojilo definirana je člankom 13.2.3. ove Standardne ponude“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena predlaže budući da je za ugradnju kontrolnog brojila potrebno poznavati kolokacijski prostor te poštivati sigurnosne mjere i norme, kao i interne propise T-Coma vezane za najavu i odvijanje radova u objektima T-Coma. Osim toga, u kolokacijskoj prostoriji u većini slučajeva nalazi se više Operatora čija oprema može biti ugrožena u slučaju nestručnog i neodgovarajućeg postupanja treće osobe (ugradnja neodgovarajućeg kontrolnog brojila), čime je ugroženo i neprekinuto pružanje usluga krajnjim korisnicima za što odgovora T-Com. Stoga T-Com ne može snositi odgovornost u slučaju kada nema mogućnost nadzora pri izradi tehničkog rješenja te samom procesu ugradnje. Također, napominjemo da razvodni ormar predstavlja točku odgovornosti T-Coma odakle napajanje crpe svi Operatori korisnici koji koriste kolokacijski prostor. T-Com stoga predlaže da, ili T-Com izrađuje tehničko rješenje za izvođenje radova, ili da Operator korisnik izrađuje tehničko rješenje za izvođenje radova, no u tom slučaju, isto bi obvezno trebalo biti dostavljeno T-Comu na suglasnost.

Nadalje, ističemo kako nam nije poznat niti jedan slučaj u EU praksi kod kojeg se očitavanje na osnovu kojeg se ispostavlja faktura vrši od strane samog Operatora korisnika. Slijedom svega navedenog, T-Com predlaže izmijeniti odredbu kako je opisano.

Ad 44.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, potrebno je zamijeniti postojeću sliku prikaza fizičke kolokacije u vanjskom kabinetu tako da ista izgleda:

Obrazloženje:

Ovaj promjena predlaže se sa svrhom povećanja transparentnosti u podjeli odgovornosti nad tehničkim elementima mreže i posljedično, povećanja efikasnosti rada u procesu otklona smetnje. Postojeća podjela odgovornosti definira podijeljenu odgovornost nad istim elementom mreže, regletama na HDF razdjelniku, na način da je Operator korisnik odgovoran za odlaznu stranu reglete prema svojoj opremi, dok je T-Com odgovoran za dolazni dio reglete od MDF-a (tj. pomoćnog HDF-a) i posredni kabel između HDF-a i pomoćnog HDF-a na T-Com strani. Ovakva podjela je izrazito nedjelotvorna i neprimjenjiva u praksi te je ista izvorište nesporazuma između T-Coma i Operatora korisnika tijekom procesa otklona smetnje. Naime, T-Com tehničar nema praksu samostalnog pristupa kolokacijskoj sobi gdje su smještene reglete HDF razdjelnika, pa ne može niti provjeriti kvalitetu spoja na njima. Nadalje, ovakvim rješenjem za isti element mreže podijeljena je odgovornost između Operatora korisnika i T-Coma, na način da T-Com kontrolira dolaznu stranu iste reglete, a Operator korisnik odlaznu stranu čime se nepotrebno produljuje vrijeme otklona smetnje. Ovim prijedlogom odgovornost je podijeljena na način da je Operator korisnik odgovoran za tehničku opremu i elemente mreže u kolokacijskoj sobi, dok je T-Com odgovoran za opremu i elemente mreže u prostoru gdje se nalazi MDF. Navedenim se uklanja i rizik nesuglasja da li je smetnja bila na dolaznoj ili odlaznoj strani reglete te se stoga predlaže izmijeniti sliku prikaza kako je navedeno.

Ad 45.) U članku 10.1. Fizička kolokacija, poglavlje Posebni uvjeti za fizičku kolokaciju na malim lokacijama T-Coma, predlažemo izmijeniti četvrti stavak tako da isti glasi:

„Ovisno o narudžbi Operatora korisnika Standardne ponude, kolokacijski prostor može imati najmanje 2m² do najviše 4m² (povećanje po 1m²).

Na svakoj lokaciji, postojeći se prostor već djelomično koristi za:

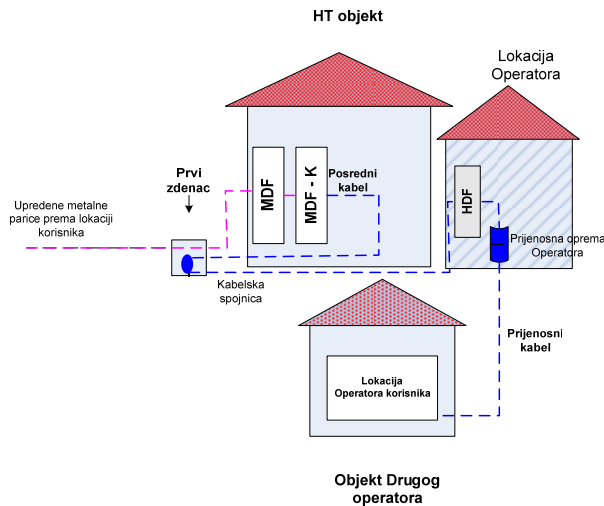
- opremu, uključujući okolni prostor od 0,8 m, kao i podni prostor ispod zidne opreme, uključujući okolni prostor od 0,8 m,
- prolaze između redova opreme (širine min. 1m),
- uredski namještaj (min. 1 stol i 1 stolica po lokaciji) i ormariće za spremanje alata i rezervnih dijelova (min. 1 ormarić po lokaciji),
- pristupni hodnik između ulaznih vrata lokacije i kolokacijskog prostora,
- prostor za proširenje i nadgradnju mreže T-Coma (min. 25% mrežnog prostora se ostavlja kao rezerva za novu opremu T-Coma, koja je potrebna za nadgradnju postojeće opreme, proširenje kapaciteta i zamjenu zastarjele tehnologije).

T-Com će izvijestiti Operatora korisnika Standardne ponude na zahtjev o raspoloživim mogućnostima na lokaciji pojedinog glavnog razdjelnika“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže iz razloga što su pojedini ormari dimenzija 0,8 m x 0,8 m te su i vrata tih ormara gotovo 0,8 m širine zbog čega i okolni prostor oko uređaja i opreme mora biti minimalno tih dimenzija. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 46.) U članku 10.2. Udaljena kolokacija, potrebno je zamijeniti postojeću sliku prikaza udaljene kolokacije u vanjskom kabinetu, tako da ista izgleda:

Obrazloženje:

Ovaj promjena predlaže se sa svrhom povećanja transparentnosti u podjeli odgovornosti nad tehničkim elementima mreže i posljedično, povećanja efikasnosti rada u procesu otklona smetnje. Postojeća podjela odgovornosti definira podijeljenu odgovornost nad istim elementom mreže, regletama na HDF razdjelniku, na način da je Operator korisnik odgovoran za odlaznu stranu reglete prema svojoj opremi, dok je T-Com odgovoran za dolazni dio reglete od MDF-a (tj. pomoćnog HDF-a) i posredni kabel između HDF-a i pomoćnog HDF-a na T-Com strani. Ovakva podjela je izrazito nedjelotvorna i neprimjenjiva u praksi te je ista izvorište nesporazuma između T-Coma i Operatora korisnika tijekom procesa otklona smetnje. Naime, T-Com tehničar nema praksu samostalnog pristupa kolokacijskoj sobi gdje su smještene reglete HDF razdjelnika, pa ne može niti provjeriti kvalitetu spoja na njima. Nadalje, ovakvim rješenjem za isti element mreže podijeljena je odgovornost između Operatora korisnika i T-Coma, na način da T-Com kontrolira dolaznu stranu iste reglete, a Operator korisnik odlaznu stranu čime se nepotrebno produljuje vrijeme otklona smetnje. Ovim prijedlogom odgovornost je podijeljena na način da je Operator korisnik odgovoran za tehničku opremu i elemente mreže u kolokacijskoj sobi, dok je T-Com odgovoran za opremu i elemente mreže u prostoru gdje se nalazi MDF. Navedenim se uklanja i rizik nesuglasja da li je smetnja bila na dolaznoj ili odlaznoj strani reglete te se stoga predlaže kako je navedeno. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 47.) U članku 10.4, Ulaz kabela i vođenje kabela, poglavlje Posredni kabel između glavnog razdjelnika i posrednog razdjelnika u slučaju fizičke unutarnje kolokacije, T-Com predlaže izmijeniti prvi stavak tako da isti glasi:

„Predaja tražene pojedinačne upredene metalne parice od T-Coma za Operatora korisnika Standardne ponude odvija se na pomoćnom razdjelniku (MDF-K) u prostoru T-Coma. Posredni kabel između pomoćnog razdjelnika (MDF-K) u prostoru T-Coma i posrednog razdjelnika (HDF) u kolokacijskom prostoru, uključujući reglete za taj kabel na pomoćnom razdjelniku, isporučuje T-Com. Reglete kolokacijskog razdjelnika (HDF) u kolokacijskom prostoru, kao i posredni kabel održava Operator korisnik Standardne ponude. Na zahtjev Operatora korisnika Standardne ponude posredni kabel održava T-Com uz nadoknadu troškova. Reglete pomoćnog razdjelnika (MDF-K) u prostoru T-Coma održava T-Com.“

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže radi usklađenja s postojećom terminologijom i gore navedenim prijedlozima izmjena Standardne ponude.

Ad 48.) U članku 10.4, Ulaz kabela i vođenje kabela, poglavlje Posredni kabel između pomoćnog razdjelnika MDF-K i posrednog razdjelnika u slučaju fizičke vanjske kolokacije, predložimo izmijeniti prvi odlomak tako da isti glasi:

„Predaja zatražene pojedinačne upredene metalne parice od T-Coma Operatoru korisniku Standardne ponude odvija se na pomoćnom razdjelniku (MDF-K) u prostoru T-Coma. Posredni

kabel između pomoćnog razdjelnika (MDF-K) u prostoru T-Coma i kolokacijskog razdjelnika HDF u vanjskom kabinetu, uključujući reglete za taj kabel na pomoćnom razdjelniku, isporučuje T-Com.

Reglete kolokacijskog razdjelnika (HDF) u vanjskom kabinetu, kao i posredni kabel održava Operator korisnik Standardne ponude. Na zahtjev Operatora korisnika posredni kabel održava T-Com uz nadoknadu troškova.

Reglete pomoćnog razdjelnika MDF-K u prostoru T-Coma održava T-Com. Posredni razdjelnik-HDF se nalazi u vanjskom kabinetu. Vanjski kabinet daje Operator korisnik Standardne ponude.“

Obrazloženje:

Navedena promjena se predlaže radi usklađivanja sa stvarnim stanjem i gore navedenim prijedlozima izmjena Standardne ponude.

Ad 49.) U članku 10.4., poglavlje Ulaz kabela i vođenje u slučaju udaljene kolokacije, drugi stavak T-Com predlaže izmijeniti tako da isti glasi:

„Predaja zatražene pojedinačne upredene metalne parice od T-Coma Operatoru korisniku Standardne ponude odvija se na pomoćnom razdjelniku (MDF-K) u prostoru T-Coma. Posredni kabel između pomoćnog razdjelnika (MDF-K) u prostoru T-Coma i posrednog razdjelnika (HDF) na udaljenoj kolokaciji, uključujući reglete za taj kabel na pomoćnom razdjelniku, isporučuje T-Com. Reglete posrednog razdjelnika (HDF) na udaljenoj kolokaciji, kao i posredni kabel održava Operator korisnik Standardne ponude. Na zahtjev Operatora korisnika Standardne ponude posredni kabel održava T-Com uz nadoknadu troškova. Reglete pomoćnog razdjelnika MDF-K u prostoru T-Coma održava T-Com.“

Obrazloženje:

Navedena promjena se predlaže radi usklađivanja sa stvarnim stanjem i gore navedenim prijedlozima izmjena Standardne ponude.

Ad 50.) T-Com predlaže riječ „stepeništa“ zamijeniti sa rječju „stubišta“, i to u:

u članku 10.7. Sigurnosne mjere i norme, Odredbe za pristup zgradama i/ili nekretninama, drugi stavak,

- u članku 10.7. Razina redovne sigurnosti, drugi stavak,

- u članku 10.7. Razina srednje sigurnosti, prvi stavak,

- u članku 10.9.1. Pravila i postupci koji uređuju pristup i boravak u zgradama, prostorijama i dijelovima prostorija u kojima je smještena elektronička komunikacijska oprema, prvi stavak.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da je riječ „stubišta“ više u duhu hrvatskog jezika.

Ad 51.) U članku 10.7, stavak 9, T-Com predlaže brisati rečenicu:

„To se primjenjuje i na pristup posrednom razdjelniku u slučajevima ukapčanja, instalacijskog rada i otkrivanja i otklanjanja greške.“

Obrazloženje:

Ova tvrdnja nije u skladu sa postojećom praksom T-Coma i drugih Operatora korisnika Standardne ponude i ovdje predloženim izmjena Standardne ponude, uvažavajući činjenicu da T-Com tehničari prilikom ukapčanja i otklona smetnji nemaju praksu samostalnog pristupa u prostor kolokacije, već navedene radnje obavljaju na pomoćnom razdjelniku (MDF-K) u prostoru T-Coma. Stoga se predlaže brisati odredbu kako je navedeno.

Ad 52.) U članku 10.7. Kontrole fizičkog ulaza i usluga praćenja, treći stavak, T-Com predlaže riječ „značke“ zamijeniti sa riječju „iskaznice“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da je riječ „iskaznica“ više u duhu hrvatskog jezika.

Ad 53.) T-Com predlaže riječi „čuvaru ili portiru“ zamijeniti sa riječju „djelatniku sigurnosti“, i to u:

- u članku 10.7. Kontrola fizičkog ulaza i usluga praćenja, treći stavak,
- u članku 10.7. Prilagođene sigurnosne upute, prvi stavak.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da je riječ „djelatniku sigurnosti“ bolje opisuje predmetni pojam.

Ad 54.) U članku 10.9.2. Pravila i postupci ovlašćivanja osoba koje rade na poslovima postavljanja, održavanja i popravka opreme koju upotrebljava Operator korisnik Standardne ponude, u svojem vlasništvu ili u vlasništvu Operatora za pristup mreži predlažemo izmijeniti drugi stavak tako da glasi:

„Operator korisnik Standardne ponude dopustit će T-Comu pristup kolokacijskom prostoru u slučaju redovnih kontrola, održavanja u slučaju popravaka zgrade i tehničke opreme, čišćenja prostorije i u slučajevima visokih rizika. Za svaku pojedinačnu kolokaciju u objektu T-Coma ili u vanjskim kabinetima na lokacijama T-Coma, pristup će biti odobren unutar prilagođenih sigurnosnih postupaka“.

Obrazloženje:

T-Com predlaže brisanje dijela teksta koji više nije relevantan s obzirom na prijedlog promjene područja razgraničenja odgovornosti kako je ranije navedeno u ovom dokumentu.

Ad 55.) U članku 10.12. Obveza Operatora za pristup mreži da osigura Operatoru korisniku standardne ponude sljedeće uvjete, stavak 10.12.1. Energiju i druge uvjete potrebne za redovni rad opreme Operatora korisnika Standardne ponude, T-Com predlaže izmijeniti tako da isti glasi:

„T-Com daje komercijalno napajanje od 230 V AC za najmanje 16 ampera. HT ima pravo Operatoru korisniku Standardne ponude naplatiti naknadu za angažiranu snagu koju plaća HEP-u prilikom ugovaranja priključka ili povećanja angažirane snage koja ovisi o tarifi HEP-a za svako distribucijsko područje. Ovisno o raspoloživosti resursa, T-Com će osigurati maksimalnu potrošnju energije koju Operator korisnik Standardne ponude bude zahtijevao. Ukoliko T-Com nema dovoljno raspoloživih resursa zahtijevanih od Operatora korisnika Standardne ponude, obvezuje se uspostaviti ih u roku od 6 mjeseci pod uvjetom da HEP ima tehničkih mogućnosti osigurati traženu snagu. T-Com mora, na zahtjev Operatora korisnika Standardne ponude, omogućiti jednake oblike električnog napajanja u kolokacijskim prostorima kao što ih omogućuje sebi i svojim povezanim društvima. T-Com ima pravo Operatoru korisniku Standardne ponude naplatiti naknadu za korištenje električnog napajanja iz agregata.“

Obrazloženje:

Ukoliko HT nema raspoloživu snagu prema zahtjevu Operatora korisnika mora je zatražiti od distributera električne energije (HEP-a). Ukoliko distributer nije u mogućnosti isporučiti dodatnu snagu HT-u kao potrošaču zbog ograničenja u svojoj mreži, T-Com ne bi trebao biti u obvezi osigurati traženu snagu budući da na isto nema utjecaja. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 56.) U članku 11.1., poglavlje Zahtjev, u stavku 1, T-Com predlaže dodati sljedeći tekst:

- „- traženi datum uspostave kolokacije (ne kraći od 90 dana);
- informaciju o traženom napajanju (obvezno)“.

Obrazloženje:

Budući da je rok za dostavu ponude za kolokaciju 30 dana, a za uspostavu 60 dana, već samim tim rok za primopredaju kolokacije ne može biti kraći od 90 dana. Ukoliko se tome pridoda vrijeme koje T-Com provede čekajući Operatora korisnika da prihvati ponudu i uplati predračun, 90 dana predstavlja minimalan rok za uspostavu kolokacije. Također, T-Comu je već u fazi zahtjeva potrebna informacija o traženom napajanju tj. potrebnoj snazi kao bi mogao provjeriti da li ima na raspolaganju dovoljno zakupljene snage od distributera električne energije. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 57.) U članku 11.1., poglavlje Zahtjev, (Zahtjev za ponudu za proširenje kolokacije) T-Com predlaže da se u stavak 7. umetne slijedeći tekst:

„- traženi datum uspostave kolokacije - (ne kraći od 90 dana)“.

Obrazloženje:

Isto kao i Ad. 56.

Ad 58.) U članku 11.1., poglavlje Posebna ponuda za kolokaciju, T-Com predlaže brisati drugi stavak koji glasi:

„U ponudi za pružanje usluga kolokacije T-Com će potvrditi zatraženi datum pružanja usluge Operatoru korisniku Standardne ponude, odnosno naznačiti drugi datum realizacije usluge ukoliko se kolokacija ne može realizirati do zatraženog datuma, uz navođenje razloga za to“.

Obrazloženje:

Dosadašnja praksa kod realizacije zahtjeva za uslugom kolokacije je pokazala kako rok realizacije počinje teći od datuma uplate početnih troškova od strane Operatora korisnika Standardne ponude. Stoga, navedeni datum realizacije na obrascu zahtjeva predstavlja formalnost popunjavanja svih traženih polja te nije pokazatelj stvarnih očekivanja Operatora korisnika Standardne ponude, budući da nakon prihvaćanja ponude od strane Operatora korisnika Standardne ponude isti mora podmiriti početne troškove prije nego T-Com započne s realizacijom usluge. Naime, vrlo često Operator korisnik Standardne ponude podmiruje predračun znatno izvan roka od 8 radnih dana, a isti može i odustati od dobivene ponude i neizvršiti uplatu prema predračunu.

Slijedom navedenog, T-Com se ne može izložiti riziku realizacije na traženi datum iz zahtjeva, ukoliko Operator korisnik Standardne ponude nije podmirio svoje financijske obaveze te bi rok za realizaciju kolokacije trebao započeti teći od dana ispunjenja financijskih obaveza. Zaključno, navedeni datum uspostave kolokacije na zahtjevu ne može biti kraći od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva. Stoga se predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 59.) U članku 11.1., poglavlje Prihvaćanje ponude za pružanje kolokacijskih usluga i sklapanje ugovora o pružanju kolokacijskih usluga, peti stavak predlažemo izmijeniti tako da isti glasi:

„U roku do najviše 15 dana od dana zaprimanja obavijesti o prihvaćanju ponude, odnosno ukoliko Operator korisnik Standardne ponude prihvati prijedlog ugovora o pružanju kolokacijskih usluga, T-Com i Operator korisnik Standardne ponude će sklopiti ugovor o pružanju kolokacijskih usluga koji će obuhvatiti sve kolokacije koje su dogovorene između T-Coma i Operatora korisnika Standardne ponude, zajedno s naznačenim rokom za dostavu financijske garancije. T-Com će najkasnije u roku od pet (5) radnih dana od dana primitka potpisanog ugovora o pružanju kolokacijskih usluga od strane izdati Operatoru korisniku Standardne ponude predračun za ugovorene kolokacije“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena predlaže se radi usklađenja s ustaljenom poslovnom praksom, gdje se radi ubrzanja čitavog postupka Operatoru korisniku Standardne ponude dostavlja prijedlog ugovora o pružanju kolokacijskih usluga. T-Com stoga predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 60.) U članku 11.1., poglavlje Povlačenje i promjene u zahtjevu za ponudu za kolokaciju, T-Com predlaže dodati novi drugi stavak koji glasi:

„Ukoliko Operator korisnik Standardne ponude podnese novi zahtjev za ponudu za istu kolokaciju unutar 90 dana od datuma izrade prve ponude za traženu kolokaciju, T-Com će za novu ponudu obračunati 50% iznosa prve ponude, pod uvjetom da se radi o istoj vrsti kolokacije i o istoj adresi“.

Obrazloženje:

Budući da je dosadašnja praksa pokazala da Operatori korisnici Standardne ponude često odustaju od zahtjeva za određenim tipom kolokacije, i to, najčešće, u trenutku kada su djelatnici T-Coma već izašli na lokaciju čime je generiran određeni trošak, smatramo da je T-Com ovlašten potraživati naknadu nastalog troška. Nakon odustajanja od zahtjeva, vrlo je čest slučaj da Operatori korisnici Standardne ponude podnose novi zahtjev za istu kolokaciju, a da se promjeni tip kolokacije, adresa ili nešto slično ili jednostavno sada zaista žele ostvariti uslugu kolokacije na toj lokaciji. Sukladno Standardnoj ponudi, kako smo već naglasili, T-Com ima pravo naplatiti troškove izrade i tih novih ponuda te se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 61.) U članku 11.2. T-Com predlaže brisati prvi stavak koji glasi:

„Rok za uspostavu kolokacije ovisi o vrsti tražene kolokacije (fizičke, udaljene ili virtualne), no isto neće biti dulje od šezdeset (60) dana od dana primitka obavijesti Operatora korisnika Standardne ponude o prihvaćanju ponude za kolokaciju, odnosno u slučaju uspostave proširenja kolokacije rok za uspostavu neće biti dulji od trideset (30) dana od dana primitak obavijesti Operatora korisnika Standardne ponude o prihvaćanju ponude za proširenje kolokacije, pod uvjetom da je Operator korisnik Standardne ponude prethodno izvršio plaćanja, odnosno ishodio financijsku garanciju sukladno odredbama ove Standardne ponude. Ako je za postavljanje kolokacijske opreme i/ili izgradnju kolokacijskih prostorija potrebno pribaviti građevinsku dozvolu, rok za uspostavu kolokacije počinje teći od dana konačnosti građevinske dozvole“,

te umetnuti nova tri stavka tako da tekst glasi:

„Rok za uspostavu kolokacije ovisi o vrsti tražene kolokacije (fizičke, udaljene ili virtualne), odnosno u slučaju uspostave proširenja kolokacije neće biti dulje od šezdeset (60) dana od dana primitka obavijesti o prethodno izvršenom plaćanju, odnosno ishođenju financijske garancije sukladno odredbama ove Standardne ponude za kolokaciju. Ako je za postavljanje kolokacijske opreme i/ili izgradnju kolokacijskih prostorija potrebno pribaviti građevinsku dozvolu, rok za uspostavu kolokacije počinje teći od dana konačnosti građevinske dozvole.

U slučaju uspostave udaljene kolokacije Operator korisnik Standardne ponude je dužan pripremiti prostor za udaljenu kolokaciju te ugovorno regulirati, uvući i položiti prijenosni kabel te obavijestiti T-Com o istom. U slučaju da Operator korisnik Standardne ponude ne pošalje obavijest o spremnosti udaljene kolokacije u roku od 60 dana od dana početka uspostave kolokacije, smatrat će se da je Operator korisnik Standardne ponude odustao od zahtjeva za kolokacijom.

Operator korisnik Standardne ponude je dužan pripremiti svoj dio udaljene kolokacije, uključujući i polaganje kabela. Nakon što je ispunio svoj dio pripreme udaljene kolokacije, Operator korisnik Standardne ponude je dužan o istome obavijestiti T-Com pismenim putem i to 15 dana prije isteka roka za uspostavu udaljene kolokacije. U protivnom, rok za uspostavu udaljene kolokacije produljuje se za broj dana kašnjenja Operatora korisnika Standardne ponude, koji je obavezan podmiriti i eventualno nastale troškove“.

Obrazloženje:

U svakodnevnoj praksi, pokazalo se da proširenje kolokacije može biti složenije od posla vezanog uz uspostavu inicijalne kolokacije te smatramo da je nužno izjednačavanje rokova za proširenje kolokacije s rokom za uspostavu inicijalne kolokacijske usluge. Navedeno je osobito vidljivo u slučajevima kada ne postoji dodatni prostor u DTK za povećanje kapaciteta posrednog kabela ili kada je potrebno izvršiti proširenje MDF-a. Budući da T-Com ima obavezu plaćanja jednakih naknada za zakašnjenje u realizaciji proširenja kolokacije držimo da bi i rokovi realizacije trebali biti isti. Nadalje ističemo kako će T-Com proširenje kolokacije realizirati i u kraćem roku od 60 dana, ukoliko opseg posla to dopušta.

Ujedno smatramo da se rok za uspostavu kolokacije mora vezati uz datum izvršenog plaćanja, odnosno ishođenja financijske garancije, a ne uz datum prihvaćanja ponude odnosno ugovora. Naime, i Operator korisnik Standardne ponude i T-Com za početni rok uzimaju upravo datum podmirjenja financijskih obaveza a budući da Operator korisnik Standardne ponude izvrši uplatu ponekad tjednima odnosno mjesecima nakon što je potpisao ugovor, T-Com nije u mogućnosti u tom razdoblju raditi na uspostavi kolokacije jer Operator korisnik Standardne ponude i nakon uplate može odustati od pojedinih lokacija, stoga je bitno podmirjenje barem početnih troškova.

Nadalje, s obzirom da je T-Comu nametnuta obaveza plaćanja naknade za zakašnjenje u uspostavi svih tipova kolokacije (što uključuje i udaljenu kolokaciju), smatramo da je potrebno detaljnije opisati obaveze Operatora korisnika Standardne ponude pri uspostavi tog tip kolokacije. Naime, prostor u koji Operator korisnik Standardne ponude smješta svoju opremu nije u vlasništvu niti je pod kontrolom T-Coma. Stoga je potrebno odrediti obavezu Operatora korisnika Standardne ponude na koji način mora sudjelovati u pripremi udaljene kolokacije. Vrlo često se događa da Operator korisnik Standardne ponude uplati početni iznos troškova za udaljenu kolokaciju što predstavlja početak roka za uspostavu kolokacije, a da kasnije ima problema s prostorom (naknadni otkazi najma, promjena kolokacijskog prostora, promjena adrese udaljenog kolokacijskog prostora i sl.) i/ili s trasom za polaganje kabela. U tom slučaju, T-Com ne može snositi rizik zakašnjenja i plaćanja naknade u situacijama nad kojima nema utjecaja te predlažemo da se Operator korisnik Standardne ponude pismeno izjasni da je gotova priprema dijela udaljene kolokacije koja je u području njegove odgovornosti te da bez davanja takve izjave T-Com nema obvezu plaćanja naknada za zakašnjenje u realizaciji.

Slijedom svega navedenog, predlaže se izmijeniti odredbu kako je opisano.

Ad 62.) U članku 11.2. u četvrtom stavku, T-Com predlaže izmijeniti postojeći tekst tako da isti glasi:

„Uspostava kolokacije ili proširenja kolokacije završava slanjem informacije Operatoru korisniku Standardne ponude o mogućnosti preuzimanja kolokacije ili proširenja kolokacije, a nakon toga slijedi postupak preuzimanja i predaje.“

Obrazloženje:

Postojeća odredba prema kojoj uspostava kolokacije završava postupkom preuzimanja i primopredaje kolokacije u praksi se pokazala problematičnom. Naime, u trenutku kada je kolokacije i/ili proširenje kolokacije realizirano T-Com šalje obavijest Operatoru korisniku o mogućnosti primopredaje te dogovaraju datum iste. U većini slučajeva realizacija se odvija tek protekom nekoliko dana od datuma obavijesti T-Coma a rok se znao znatno produžiti (i do nekoliko tjedana) i to radi Operatora korisnika. Smatramo stoga da je službena obavijest o realizaciji kolokacije i/ili proširenja kolokacije pravi pokazatelj stvarnog završetka poslava od strane T-Coma, te držimo da T-Com nije odgovoran ukoliko Operator korisnik odugovlači s postupkom primopredaje. Iz istog razloga bilo bi neopravdano teretiti T-Com s naknom za zakašnjenje u realizaciji kolokacije i/ili proširenja kolokacije kao i prikazivati neopravdano kašnjenje u realizaciji u definiranim pokazateljima učinkovitosti. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 63.) U članku 11.2., T-Com predlaže izmijeniti peti stavak tako da isti glasi:

„Postupak preuzimanja i predaje fizičke unutarnje i vanjske kolokacije obuhvaća:

- **kolokacijsku sobu i/ili kolokacijski prostor**
- **posredni razdjelnik (na strani T-Coma) koji je spreman za rad,**
- **priključak za napajanje koji je spreman za rad,**
- **uvučeni i položeni unutarnji prijenosni kabel te spojeni unutarnji prijenosni kabel iz pravca kolokacije s vanjskim prijenosnim kabelom prema lokaciji Operatora korisnika Standardne ponude (odgovornost T-Coma ako je bilo ugovoreno),**
- **ugovorno reguliran, uvučeni i položeni prijenosni kabel u prvom zdencu (odgovornost Operatora korisnika Standardne ponude)**
- **ključeve i autorizaciju pristupa,**
- **ispunjeni i potpisani zapisnik o primopredaji kolokacijskog prostora i pripadajuće opreme“.**

Nadalje, T-Com predlaže dodati novi, šesti stavak koji glasi:

„Postupak preuzimanja i predaje udaljene kolokacije obuhvaća:

kolokacijsku sobu i/ili kolokacijski prostor (odgovornost Operatora korisnika Standardne ponude)

- **posredni razdjelnik (na strani T-Coma) koji je spreman za rad (odgovornost T-Coma)**
- **priključak za napajanje koji je spreman za rad (Odgovornost Operatora korisnika Standardne ponude),**
- **ugovorno reguliran, uvučeni i položeni prijenosni kabel u prvom zdencu (Odgovornost Operatora korisnika Standardne ponude)**
- **izrada spojnice na prijenosnom kabelu i spajanje unutarnjeg i vanjskog prijenosnog kabela od strane (odgovornost Operatora korisnika Standardne ponude)**
- **spunjeni i potpisani zapisnik o primopredaji kolokacijskog prostora i pripadajuće opreme (odgovornost Operatora korisnika Standardne ponude i T-Coma)“.**

Obrazloženje:

Budući da je u prošlosti bilo dosta nesporazuma između T-Coma i Operatora korisnika, vezano uz preuzimanje kolokacija smatramo da je potrebno jasno definirati obveze ugovornih strana kako bi se izbjegli budući nesporazumi. Spajanje unutarnjeg i vanjskog dijela prijenosnog kabela vrši T-Com ako se tako ugovori, no u praksi se može dogoditi slučaj kao npr. kod vanjske kolokacije da Operator uvuče prijenosni kabel direktno do kolokacijskog kabineta (ako je tako predviđeno tehničkim rješenjem) i tada te aktivnosti nisu dio ugovora između T-Coma i Operatora. Osim toga vrlo je važno da korištenje slobodnog prostora za polaganje prijenosnog kabela Operator ugovorno regulira s infrastrukturnim operatorom te da kabel bude propisno položen i označen u prvom zdencu kako bi se moglo jasno dokumentirati kada je kabel položen i kada je nastupila obveza spajanja unutarnjeg i vanjskog dijela prijenosnog kabela. Kod udaljene kolokacije još su izraženije obveze i odgovornosti Operatora koje su sada jasnije definirane, a sve radi izbjegavanja mogućih nesporazuma između Operatora i T-Coma. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 64.) U članku 11.3., T-Com predlaže dodati peti stavak koji glasi:

„U slučaju otkaza kolokacije koja je u fazi uspostave, Operator korisnik Standardne ponude dužan je podmiriti sve troškove koje je T-Com imao do trenutka otkaza“.

Obrazloženje:

Budući da je u praksi bilo mnogo slučajeva u kojima su Operatori korisnici Standardne ponude odustajali od kolokacijskih usluga u vrijeme realizacije, smatramo da bi trebalo jasno naglasiti koje su obaveze Operatora korisnika Standardne ponude u tom slučaju. Navedeno uopće nije regulirano u Standardnoj ponudi, te su dosada Operatori korisnici Standardne ponude vrlo često mijenjali lokacije na kojima žele uspostaviti kolokaciju, a sve na štetu T-Coma. Stoga se predlaže dopuniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 65.) U člancima 13.1.1., 13.1.2. i 13.1.3. riječi „normalnu uporabu“ T-Com predlaže zamijeniti riječima „uskopojasnu prijenosnu tehnologiju“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena predlaže se budući da smatramo da ovaj termin bolje i preciznije opisuje namjenu parice.

Ad 66.) U članku 13.3.2. Priprema i stavljanje na raspolaganje kolokacijskog prostora, T-Com predlaže dodati novi prvi stavak koji glasi:

„Operator korisnik Standardne ponude plaća predujmom najmanje 50% troškova pripreme kolokacijskog prostora (trošak pripreme uključuje i trošak ugradnje klimatizacijskog uređaja te kontrolno brojilo).

Ukoliko dva Operatora korisnika Standardne ponude istovremeno zatraže usluge fizičke kolokacije dogovorno mogu podijeliti predujam od 50% troškova pripreme kolokacijskog prostora.

Ukoliko Operator korisnik Standardne ponude otkáže kolokacijski prostor prije utroška uplaćenog predujma, T-Com nije dužan vratiti preostala uplaćena sredstva.

U skladu sa člankom 13.3.7. u slučaju kada nema drugih Operatora korisnika Standardne ponude naplaćuje se i povrat prostora u prijašnje stanje, kao i razliku do ukupnog iznosa uređenja kolokacijskog prostora“.

Obrazloženje:

S obzirom na gore navedeni prijedlog T-Coma da se nove kolokacije ispručuju s već ugrađenom klimom i brojilom električne energije, smatramo da je opravdano da se ti dodatni troškovi uključe u predujam. Također, ako bi se u praksi dogodila situacija da dva Operatora istovremeno zatraže usluge kolokacije, T-Com smatra da je u interesu Operatora da podijele troškove predujma za pripremu kolokacijskog prostora. Nadalje, T-Com smatra da ako Operator otkáže već završenu kolokaciju te ako nema drugih Operatora na toj kolokaciji, Operator mora snositi ukupne troškove uređenja prostora kako bi kompenzirao troškove koje je imao T-Com. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 67.) U članku 13.3.3. Mjesečna najamnina predlažemo izmijeniti drugi stavak tako da isti glasi:

„Mjesečna najamnina po m² određuje se na osnovu troškova koje izračunava T-Com uzimajući u obzir inicijalne troškove te dodatne troškove koji nastaju kroz obvezu uređenja i održavanja kolokacijskog prostora, te stvarnu iskoristivost uređenih kolokacijskih prostora i drugih parametara relevantnih za formiranje cijene za tehničke prostore. Uzimajući u obzir sve elemente relevantne za određivanje cijene najma po m² T-Com utvrđuje slijedeće cijene.

Mjesečna najamnina po m² određuje se prema lokaciji na kojoj se nalazi kolokacijski prostor, te iznosi:

Grad Zagreb – 150 kn/m²

Zagrebačka županija – 135 kn/m²

Veliki gradovi (Rijeka, Split, Osijek) – 140 kn/m²

Županije velikih gradova (Rijeka, Split, Osijek) – 120 kn/m²

Ostala županijska središta – 100 kn/m²

Mjesta unutar ostalih županijskih središta – 80 kn/m²“.

Obrazloženje:

T-Com smatra da je potrebno izmijeniti postojeću odredbu budući da je ista teško provediva u praksi. Naime, pokazalo se da postoji različita praksa utvrđivanja i objavljivanja početnih tržišnih cijena na razini gradova i županija. Osim toga na konačnu cijenu najma prostora utječu i drugi elementi kao što su na primjer: troškovi uređenja, efektivna iskoristivost prostora, održavanje zgrade, čišćenje, kontrola pristupa, spomenička renta. Sve je ovo detaljno obrazloženo u postupku koji se na zahtjev Metroneta vodi pred HAKOM-om, a u kojem je T-Com dao detaljno obrazloženja, uključujući i detaljan prikaz izračuna cijena. Slijedom navedenog, predlaže se izmijeniti predmetnu odredbu na gore opisani način.

Ad 68.) U članku 13.3.4. Napajanje električnom energijom, T-Com predlaže izmijeniti prvi stavak tako da isti glasi:

„Potrošena električna energija plaća se od datuma primopredaje kolokacijskog prostora u mjesečnim obrocima, a na osnovu deklarirane snage uređaja. Stvarna potrošnja se obračunava jednom godišnje u slučaju kada je na zahtjev i o trošku Operatora korisnika Standardne ponude instalirano kontrolno brojilo za mjerenje potrošnje električne energije. Na temelju ovoga obračuna određuje se iznos obročnih plaćanja za narednu godinu. Cijena po kWh za Operatora korisnika Standardne ponude jedinstvena je za cijeli teritorij RH a određuje se na osnovu relevantnih parametara koji imaju utjecaja na konačnu cijenu kao npr. cijena po kWh koju naplaćuje HEP, nakanda za angažiranu snagu, naknada za agregatsko napajanje, naknada za mjernu garnituru, naknada za obnovljive izvore energije itd.

Očitanje kontrolnog brojila naplaćuje se kako je navedeno u članku 10.1. ove Standardne ponude.“

Obrazloženje:

Smatramo da je potrebno pojasniti način izračuna i sve elemente koji imaju utjecaja na cijenu kWh električne energije. Već ranije u ovom dokumentu su detaljno objašnjena pitanja naplate angažirane snage i agregatsko napajanje. Naime, T-Com na temelju obveza iz Standardne ponude mora osigurati iste uvjete napajanja kao i za vlastite potrebe (agregatsko napajanje) te na zahtjev Operatora u određenom roku povećati snagu za napajanje opreme Operatora. Stoga je opravdano da Operatori korisnici participiraju i u troškovima rada i održavanja vezanim uz agregatsko napajanje i troškovim vezanim uz angažiranu snagu po kW. Radi jednostavnosti obračuna naknade za potrošnju električne energije predlaže se jedinstvena cijena kWh električne energije koja se izračunava uzimajući u obzir sve relevantne parametre. Slijedom svega iznesenog, predlaže se izmijeniti odredbu kako je opisano.

Ad 69.) U članku 13.4., T-Com predlaže umetanje novog drugog stavka koji glasi:

„Jednokratna naknada za troškove razvoja i rada IT sustava po Operatoru iznosi 109.705 kn, a mjesečna naknada za troškove razvoja i rada IT sustava po Operatoru iznosi 3.560 kn“.

Obrazloženje:

Nastavno na započete pregovore s HAKOM-om oko definiranja cijene korištenja IT sustava koje je razvio T-Com, smatramo da je potrebno kroz Standardnu ponudu definirati cijenu korištenja IT sustava. T-Com je u svibnju 2008. poslao HAKOM-u prijedlog cijena korištenja IT sustava, na koji do danas nije zaprimljeno očitovanje HAKOM-a. U međuvremenu, došlo je do povećanja troška kapitala i stope općih administrativnih troškova, stoga su predložene cijene ažurirane u odnosu na one koje je T-Com ranije dostavio HAKOM-u. Skrećemo pozornost kako je T-Com uložio znatna sredstva u informatizaciju i razvoj navedenih sustava i izvještaja, koje u svakodnevnoj praksi koriste Operatori korisnici Standardne ponude i HAKOM te je potrebno da Operatori participiraju u predmetnom trošku. Stoga se predlaže dopuniti tekst kako je navedeno.

Ad 70.) U članku 14.2. Instrumenti osiguranja plaćanja, T-Com predlaže izmijeniti peti, šesti i sedmi stavak tako da isti glase:

„Najveći mogući iznos depozita na «escrow» računu, unaprijed plaćenog iznosa, odnosno bankovne garancije može iznositi ukupno 2.000.000,00 kn kao zbroj svih iznosa pojedinih instrumenata osiguranja plaćanja za uslugu kolokacije i dodatnih usluga vezanih uz uslugu kolokacije ne uključujući uslugu izdvojene lokalne petlje, pod uvjetom da Operator korisnik Standardne ponude nije zatražio usluge kolokacije u opsegu koji prelazi 2.000.000,00 kn za ukupni zbroj pojedinačnih instrumenata osiguranja plaćanja za pojedine kolokacije. Za usluge izdvojene lokalne petlje iznos bankarske garancije određuje se prema odredbama iz ugovora.

Ukoliko je Operator korisnik Standardne ponude u razdoblju od 2 godine od dana isporuke prvih usluga temeljem Ugovora o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji bude redovito podmirivao sve svoje obveze plaćanja za Usluge kolokacije koje T-Com pruža temeljem tog Ugovora, nakon tog razdoblja obveza dostave određenog instrumenta osiguranja plaćanja neće se primjenjivati na Operatora korisnika Standardne ponude. Ukoliko Operator prestane podmirivati svoje obveze za usluge kolokacije biti će obavezan za zahtjev HT-a dostaviti odgovarajući instrument osiguranja plaćanja u slijedeće 2 godine. Ako Operator korisnik Standardne ponude u razdoblju od 2 godine od dana kada je nastala ponovna obveza dostave instrumenta osiguranja plaćanja za uslugu kolokacije bude redovito podmirivao sve svoje obveze za Usluge kolokacije koje T-Com pruža temeljem tog Ugovora, nakon tog razdoblja obveza dostave određenog instrumenta osiguranja plaćanja neće se primjenjivati na Operatora korisnika Standardne ponude. Na isti način primijeniti će se obveza ponovne dostave instrumenata osiguranja plaćanja u ciklusima od 2 godine ukoliko operator prestane redovito podmirivati svoje obveze plaćanja za usluge kolokacije.

Ukoliko je Operator korisnik Standardne ponude u razdoblju od 2 godinre od dana isporuke prvih usluga temeljem Ugovora o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji redovito podmirivao sve svoje obveze plaćanja za Usluge izdvojene lokalne petlje koje T-Com pruža temeljem tog Ugovora, nakon tog razdoblja obveza dostave određenog instrumenta osiguranja plaćanja neće se primjenjivati na Operatora korisnika Standardne ponude. Ukoliko Operator prestane podmirivati svoje obveze za usluge izdvojene lokalne petlje biti će obavezan za zahtjev HT-a dostaviti odgovarajući instrument osiguranja plaćanja u slijedeće 2 godine. Ako Operator korisnik Standardne ponude u razdoblju od 2 godine od dana kada je nastala ponovna obveza dostave instrumenta osiguranja plaćanja za uslugu izdvojene lokalne petlje bude redovito

podmirivao sve svoje obveze za Usluge izdvojene lokalne petlje koje T-Com pruža temeljem tog Ugovora, nakon tog razdoblja obveza dostave određenog instrumenta osiguranja plaćanja neće se primjenjivati na Operatora korisnika Standardne ponude. Na isti način primijeniti će se obveza ponovne dostave instrumenata osiguranja plaćanja u ciklusima od 2 godine ukoliko operator prestane redovito podmirivati svoje obveze plaćanja za usluge izdvojene lokalne petlje.“

Obrazloženje:

Smatramo da u pogledu instrumenata osiguranja plaćanja treba razdvojiti uslugu kolokacije i uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji, kako bi u slučaju potrebe za isključenjem pojedine usluge bilo sasvim jasno i transparentno koji su uvjeti odnosno obveze po pojedinoj usluzi ostvareni u trenutku donošenja odluke o isključenju. To bi olakšalo i način izračuna početnog iznosa potrebnih financijskih garancija i ažuriranje istih u tromjesečnim periodima s obzirom na različitu dinamiku u rastu i korištenju usluga kolokacije i pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji. Naime, u praksi se pokazalo da značajniji rast broja izdvojenih lokalnih petlji nastaje tek u drugoj godini rada Operatora a time i financijska izloženost T-Coma. Redovito podmirivanje obveza u prvoj godini nije jamstvo da će Operator biti sposoban podmirivati svoje financijske obveze u drugoj godini te je stoga potrebno produžiti obvezu osiguranja financijskih garancija sa jedne na dvije godine i za uslugu kolokacije i za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji. Stoga se predlaže izmijeniti predmetnu odredbu kako je navedeno.

Ad 71.) Članak 15.1. Naknade za zakašnjenje u isporuci pojedinačnog fizičkog voda, T-Com predlaže izmijeniti na način da isti glasi:

„Pod uvjetom da je Operator korisnik Standardne ponude dostavio potrebne planove i pod uvjetom da ne zatraži više od planiranog prosječnog broja upredjenih metalnih parica po radnom danu, T-Com će biti dužan za svaku upredenu metalnu paricu bez potrebe rada na lokaciji krajnjeg korisnika, naknaditi za svaki dan zakašnjenja u isporuci pojedinačne upredene metalne parice od isteka roka iz članka 6.4.1. ove Standardne ponude do dana isporuke, sljedeću naknadu:

	unutar prvih 10 dana zakašnjenja	od 11. dana zakašnjenja
Naknada za kašnjenje primjenjuje se na pojedinačne metalne parice koje su uspostavljene izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 95% realiziranih metalnih parica unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi	50% mjesečne naknade za korištenje izdvojene lokalne petlje po danu zakašnjenja	150% mjesečne naknade za korištenje izdvojene lokalne petlje po danu zakašnjenja

Obrazloženje:

Izdvajanje lokalne petlje složen je i zahtjevan postupak u kojem se isprepleću ljudski rad i automatski procesi podržani kroz razne tehničke, prodajne i druge IT sustave i aplikacije te nije moguće postići 100% učinkovitost automatskih procesa niti izbjeći pogreške zbog faktora ljudske greške. Postojanje stope tolerancije uobičajena je i kod drugih telekom operatora (npr Belgacom). T-Com stoga predlaže da se gornja odredba izmijeni kako je navedeno.

Ad 72.) Članak 15.2. Naknade za zakašnjenje u realizaciji kolokacije, T-Com predlaže izmijeniti tako da isti glasi:

„Pod uvjetom da je Operator korisnik standardne ponude dostavio potrebne planove i pod uvjetom da ne zatraži veći broj ponuda od onog definiranog u članku 16. ukoliko T-Com ne dostavi Operatoru korisniku Standardne ponude ponudu za kolokaciju unutar roka iz članka 11.1. ove Standardne ponude, T-Com će biti dužan Operatoru korisniku Standardne ponude isplatiti za svaki dan kašnjenja sljedeću naknadu:

	za kašnjenje kraće od 10 dana	od 11. dana zakašnjenja
Naknada za kašnjenje primjenjuje se na ponude dostavljene izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 90% isporučenih ponuda unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi	500 kn po danu kašnjenja	1000 kn po danu kašnjenja

Pod uvjetom da je Operator korisnik Standardne ponude dostavio potrebne planove u slučaju postojanja zahtjeva za kolokaciju od strane Operatora korisnika Standardne ponude, T-Com je dužan omogućiti najmanje 10 kolokacija po regiji mjesečno (s time da u jednoj županiji ne smije biti više od 5), u protivnom će T-Com biti dužan naknaditi Operatoru korisniku Standardne ponude za svaki dan zakašnjenja u uspostavi kolokacije, od isteka roka iz članka 11.2. ove Standardne ponude do dana uspostave kolokacije, sljedeću naknadu:

	unutar prvih 10 dana zakašnjenja	od 11. dana zakašnjenja
Naknada za kašnjenje primjenjuje se na kolokacije predane na korištenje izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 90% isporučenih kolokacija unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi	500 kn po danu zakašnjenja	2500 kn po danu zakašnjenja

Obrazloženje:

Navedena izmjena predlaže se budući da realizacija kolokacija uključuje intenzivne radne aktivnosti u različitim segmentima: građevinski radovi, elektroinstalaterski radovi, kabelmonterski radovi koji pored ljudskog rada različitog profila zahtijevaju i pravovremenu isporuku potrebnog materijala. Radi uvažavanja nepredviđenih situacija kao što je na primjer veliki broj istovremenih zahtjeva od više ili čak svih Operatora korisnika predlažemo uvođenje stope tolerancije u odnosu na 100% učinkovitost te izmjenu odredbe kako je navedeno.

Ad 73.) Članak 15.3. Naknade za zakašnjenje u otklanjanju kvarova, T-Com predlaže izmijeniti tako da isti glasi:

„Ukoliko T-Com ne otkloni kvar unutar roka iz članka 25.1. ove Standardne ponude, T-Com će biti dužan Operatoru korisniku Standardne ponude isplatiti za svaki dan kašnjenja sljedeću naknadu:

	Za kašnjenje u otklanjanju kvara unutar 48 sati od isteka maksimalnog predviđenog vremena za otklanjanje kvara	Za kašnjenje u otklanjanju kvara dužem od 48 sati od isteka maksimalnog predviđenog vremena za otklanjanje kvara
Naknada za kašnjenje primjenjuje se na pojedinačne metalne parice kod kojih je kvar otklonjen izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost	Iznos jedne mjesečne naknade za korištenje izdvojene lokalne petlje	Dodatno 20% mjesečne naknade za korištenje izdvojene lokalne petlje po danu kašnjenja (počevši od isteka maksimalnog vremena za otklanjanje kvara)

od 95% otklonjenih kvarova unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom rokova na godišnjoj osnovi		
--	--	--

Obrazloženje:

U postupku otklona smetnji sudjeluju i Operatori korisnici koji T-Comu nerijetko dostavljaju zahtjeve za otklon smetnje prije nego što izvrše provjeru u vlastitoj mreži. Radi izbjegavanja takvih i sličnih slučajeva, T-Com smatra da je potrebno uvesti stopu tolerancije u odnosu na 100% učinkovitost te stoga predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 74.) Članak 15.4. Naknade za zakašnjenje u isporuci proširenja kolokacije, T-Com predlaže izmijeniti prvi stavak na način da glasi:

„Ukoliko T-Com ne dostavi Operatoru korisniku Standardne ponude ponudu za proširenje kolokacijskih usluga unutar roka iz članka 11.1. ove Standardne ponude, T-Com će biti dužan Operatoru korisniku Standardne ponude isplatiti za svaki dan zakašnjenja sljedeću naknadu:

	za kašnjenje kraće od 10 dana	od 11. dana zakašnjenja
Naknada za kašnjenje primjenjuje se na ponude dostavljene izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 90% isporučenih ponuda unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi	500 kn po danu kašnjenja	1000 kn po danu kašnjenja

U slučaju postojanja zahtjeva za proširenjem kolokacijskih usluga na postojećoj kolokaciji od strane Operatora korisnika Standardne ponude, T-Com je dužan omogućiti najmanje 5 proširenja kolokacija po regiji mjesečno, u protivnom će T-Com biti dužan naknaditi Operatoru korisniku Standardne ponude za svaki dan zakašnjenja u isporuci proširenja kolokacije, sljedeću naknadu:

	unutar prvih 10 dana zakašnjenja	od 11. dana zakašnjenja
Naknada za kašnjenje primjenjuje se na kolokacije predane na korištenje izvan rokova određenih ovom Standardnom ponudom ukoliko T-Com ne postigne jamčenu učinkovitost od 90% isporučenih kolokacija unutar rokova određenih ovom Standardnom ponudom na godišnjoj osnovi	500 kn po danu zakašnjenja	2500 kn po danu zakašnjenja

Obrazloženje:

Već je ranije spomenuto da realizacija proširenje kolokacija ponekad može biti složeniji i teži posao od realizacije nove kolokacije. Radi uvažavanja nepredviđenih situacija kao što je na primjer veliki broj istovremenih zahtjeva za nove kolokacije i proširenje postojećih od više ili čak svih Operatora korisnika predlažemo uvođenje stope tolerancije u odnosu na 100% učinkovitost te izmjenu odredbe kako je navedeno. Zbog istih razloga potrebno je uvesti i toleranciju na isporuku ponuda za proširenje.

Ad 75.) Članak 15.5. Naknade za naknadna odbijanja prethodno prihvaćenih zahtjeva za uslugom izdvojenog pristupa lokalnoj petlji izmijeniti na način da glasi:

„Ukoliko T-Com unutar roka iz članka 6.2. ove Standardne ponude izričito ne odbije zahtjev za izdvajanjem lokalne petlje, zahtjev se smatra prihvaćenim od strane T-Coma i T-Com je obvezan izvršiti realizaciju izdvajanja lokalne petlje u roku iz navedenog članka. Ukoliko T-Com nakon isteka roka iz članka 6.2. ove Standardne ponude naknadno odbije već prihvaćeni zahtjev za izdvajanjem lokalne petlje te time prekorači prag od 5% od ukupnog broja realiziranih zahtjeva, T-Com je dužan Operatoru korisniku Standardne ponude isplatiti jednokratnu naknadu od 500 kn po svakom pojedinom naknadno odbijenom zahtjevu.“

Obrazloženje:

T-Com smatra da je sadašnja stopa tolerancija od 0,5% za naknadna odbijanja prethodno prihvaćenih zahtjeva nedostatna te smatra da je potrebno povećati prag stope tolerancije na 5%. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 76.) U članku 17., nakon posljednjeg stavka, T-Com predlaže dodati novi stavak koji glasi:

„Privremena obustava usluge iz stavaka 1. i 2. ovog članka Standardne ponude može se odnositi na uslugu kolokacije, pojedinačnu izdvojenu metalnu paricu (potpuni pristup i/ili dijeljeni pristup) i sve izdvojene metalne parice (potpuni pristup i/ili dijeljeni pristup). Privremena obustava usluge kolokacije izvršit će se kroz obustavu električnog napajanja kolokacijskog prostora, odnosno obustavu električnog napajanja opreme Operatora korisnika Standardne ponude. Privremena obustava pojedinačne izdvojene metalne parice izvršit će se kroz ugradnju izolatora, dok će se privremena obustava svih izdvojenih metalnih parice izvršiti kroz privremenu obustavu kolokacijske usluge“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da T-Com smatra da radi poteškoće pri naplati usluga od strane T-Coma prema pojedinim Operatorima korisnicima Standardne ponude je potrebno navesti način na koji će se izvršiti privremeno isključenje usluga iz ove Standardne ponude. Stoga se predlaže dopuniti predmetnu odredbu kako ja navedeno.

Ad 77.) U članku 17., T-Com predlaže dodati novi članak 17.1 Trajno isključenje usluga koji glasi:

„U slučaju postojanja opravdane sumnje da će Operator korisnik Standardne ponude uredno podmirivati svoje financijske obveze (uključivo ali ne ograničavajući se na pokretanje postupka stečaja ili likvidacije Operatora korisnika Standardne ponude, opetovanog neplaćanja Operatora korisnika Standardne ponude, odbijanja dostavljanja financijske garancije od strane Operatora korisnika Standardne ponude) T-Com će trajno isključiti sve kolokacijske usluge kao i sve izvojene metalne parice, nakon poslana pisane obavijesti o trajnom isključenju s trenutnim učinkom.

U slučaju trajnog isključenja iz bilo kojeg razloga T-Com ima pravo na naknadu za sve pružene usluge Operatoru korisniku Standardne ponude do trenutka njihovog trajnog isključenja. Operator korisnik Standardne ponude je dužan obavijestiti svoje krajnje korisnike o trajnom isključenju usluga i njihovim posljedicama, a krajnji korisnik mora odlučiti želi li korištene usluge zatražiti od drugog Operatora korisnika Standardne ponude ili T-Coma“.

Obrazloženje:

U slučajevima kada Operator korisnik Standardne ponude sustavno odbija podmiriti svoje financijske obveze ili bude podvrgnut postupku stečaja ili likvidacije, trajno isključenje se nadovezuje u slučaju iscrpljivanja svih mogućih instrumenata osiguranja plaćanja. Nadalje, ova Standardna ponuda nigdje ne navodi mogućnosti zaštite T-Coma i krajnjih korisnika u takvom slučaju a koja mogućnost je predviđena u Standardnim ponudama EU operatora (Belgijski BRUO). Stoga se predlaže dopuniti odredbu kako je navedeno.

Ad 78.) U članku 21.1. Opis usluge u prvom stavku, T-Com predlaže izmijeniti tekst tako da isti glasi:

„T-Com nudi Operatoru korisniku Standardne ponude IT sustav podrške koji omogućuje, s najviše 2-satnim periodom ažuriranja trenutnog statusa, pristup informacijama o zahtjevima Operatora korisnika Standardne ponude za popravak kvara, statusu i stanju eskalacije popravka kvara Operatora korisnika Standardne ponude. Pristup informacijskom sustavu praćenja zahtjeva Operatora korisnika Standardne ponude za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (uspješno izdvajanje lokalne petlje, odbijanje izdvajanja lokalne petlje) T-Com nudi Operatoru korisniku Standardne ponude IT sustav podrške koji omogućuje 1-dnevno ažuriranje statusa. IT sustav podrške za pristup sljedećim informacijama ažurirat će se prema potrebi, a najmanje 1 mjesечно:

- statusu kod pružanja usluge kolokacije Operatoru korisniku Standardne ponude,
- informacijama o fakturiranju usluga Operatoru korisniku Standardne ponude i
- informacijama o postojanju sekundarne opreme za višestruko korištenje parice u pristupnoj mreži T-Coma (informacija da li je pojedina parica realizirana aktivnom opremom ili ne).

Obrazloženje:

T-Com smatra da je gore navedeni prijedlog primjeren, dostatan i prilagođen dinamici realizacije usluga. Nadalje, Operatori imaju web pristup informacijama o postojanju sekundarne opreme, a budući da se ta baza zbog prirode informacija koje sadrži ne mijenja često smatramo da bi jednomjesečno ažuriranje bilo primjerenije i toj vrsti informacije. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 79.) U cijelom tekstu članka 25. T- Com predlaže riječ „kvar“ zamijeniti rječju „smetnja“.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže radi dosljedne uporabe riječi „smetnja“ kroz cijeli tekst.

Ad 80.) U članku 25.1., poglavlje Postupak, T-Com predlaže dopuniti stavak 4. tako da isti glasi:

„U slučaju kvarova podzemnih i samonosivih kabela vremenski period se može produžiti za vrijeme koje je potrebno za popravak kabela“.

Obrazloženje:

Smatramo da je radi preciznosti potrebno dopuniti postojeću odredbu i točno navesti o kojim vrstama kabela se radi u slučaju vremenskog produžetka otklona kvara.

Ad 81.) U članku 25.1., poglavlje Postupak, T-Com predlaže dopuniti stavak 5. tako da isti glasi:

„Kod prijave smetnji koji se zaprime nakon 19:00 sati u petak odnosno subotu odnosno nedjeljom ili u dane državnih praznika, vrijeme otklona smetnje počinje teći od sljedećeg radnog dana u 07:00 sati.“

Obrazloženje:

Budući da je vrijeme otklona smetnji od ponedjeljka do petka u zaključno 19 sati smatramo da je potrebno jasno definirati da vrijeme otklona smetnji teče tek od sljedećeg radnog dana tj. ponedjeljka u 7 sati. Stoga se predlaže dopuniti odredbu kako je navedeno.

Ad 82.) U članku 25.1., poglavlje Postupak, T-Com predlaže izmijeniti stavke 7. i 11. tako da isti glase:

„Pisani zahtjev za otklanjanje kvara mora sadržavati sljedeće podatke:

- kontakt podaci za prijavu kvara Operatora korisnika Standardne ponude,
- lokalni pozivni broj,
- lokacija glavnog razdjelnika,
- identifikacijski kod upredene metalne parice - obavezno polje,
- ime, adresa i telefonski broj krajnjeg korisnika,

- telefonski broj na kojem je krajnji korisnik dostupan - obavezno polje,
- točan opis lokacije (zgrada, kat ili stan) na kojoj se nalazi krajnja priključna točka, ukoliko je to moguće,
- datum koji odredi krajnji korisnik, ukoliko je to primjenjivo,
- opis kvara(s detaljnim opisom poduzetih aktivnosti i dokazima o ispravnosti mreže u odgovornosti Operatora korisnika i njegovog krajnjeg korisnika) – obavezno polje ,
- datum podnošenja zahtjeva i potpis ovlaštene osobe Operatora korisnika Standardne ponude“.

„Izvešće T-Coma na WEB-u o otklanjanju kvara sadrži sljedeće podatke:

- naziv Operatora korisnika Standardne ponude,
- telefonski broj krajnjeg korisnika,
- identifikacijski kod upredene metalne parice,
- datum prijave smetnje
- vrijeme i datum otklanjanja kvara,
- mjesto i uzrok smetnje,
- kratak opis izvršenog posla,
- dodatne informacije, ukoliko je to potrebno“.

Obrazloženje:

Uzimajući u obzir svakodnevnu komunikaciju putem WEB sučelja, smatramo da je potrebno ažurirati i same obrasce zahtjeva. Izmjena potrebnih podataka na Prijavi kvara i Izvešću prilagođeno je korištenju WEB sučelja i svakodnevnoj praksi, a sve u svrhu što preciznijeg detektiranja kvara i kraćeg vremenskog roka otklona smetnje. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 83.) U članak 25.5.1, stavak 2 Provjera i dijagnostika smetnje, u drugoj rečenici: „Potom tehničar T-Coma kontaktira tehničku službu Operatora korisnika Standardne ponude radi pružanja obavijesti o privremenom prekidu pružanja usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji kao i dobivanja dodatnih informacija o smetnji te upućivanja zahtjeva za dijagnostiku dijela mreže HDF/MDF u odgovornosti T-Coma“ predlažemo brisati dio teksta u odgovornosti T-Coma, a umetnuti slovo K, tako da tekst glasi: HDF/MDF-K“

Obrazloženje:

Podjela odgovornosti nad pojedinim segmentom izdvojene lokalne petlje između T-Com i drugog operatora nije predmet ovog poglavlja. Osim toga postojeća definicija nije niti u skladu sa novim prijedlozima promjene Standardne ponude.

Ad 84.) U članku 28.7., članak II. Izjave o povjerljivosti, T-Com predlaže da se nadoda slijedeća rečenica:

„sve podatke koji su tajni prema zakonima Republike Hrvatske, uključujući, ali bez ograničenja, osobne i prometne podatke“.

Obrazloženje:

Namjera je predložene odredbe, a radi izbjegavanja nejasnoća, izričito utvrditi da pojam povjerljivih podataka obuhvaća i sve podatke koji su tajni prema zakonima Republike Hrvatske, uključujući, ali bez ograničenja osobne i prometne podatke.

Ad 85.) U članku 28.7., članak V. Izjave o povjerljivosti, T-Com predlaže izmjenu stavka 1. ovog članka, tako da isti sada glasi:

„Operator korisnik Standardne ponude se obvezuje da će s Povjerljivim podacima rukovati barem s istim stupnjem pažnje koji primjenjuje na vlastite povjerljive podatke.“

Obrazloženje:

Namjera predložene odredbe je istaknuti značaj koji se pridaje obvezi osiguravanja visoke razine zaštite povjerljivih podataka, kao i osigurati da je ovaj stupanj zaštite samo minimum. Poglavitito za

slučaju da je stupanj zaštite koji Operator korisnik primjenjuje na vlastite povjerljive podatke niži od onog određenog propisima.

Ad 86.) U članku 28.7., članak V. Izjave o povjerljivosti, T-Com predlaže dodati novi stavak koji glasi:

„Operator korisnik Standardne ponude obvezan je djelovati u skladu sa svim primjenjivim propisima, uključivo propisima iz područja elektroničkih komunikacija i zaštite osobnih podataka, koji uređuju pitanja zaštite osobnih podataka i privatnosti korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga. Operator korisnik Standardne ponude dužan je putem ugovora o radu, internih propisa ili na bilo koji drugi pravno obvezujući način, obvezati svoje radnike, suradnike i pomoćnike na tajnost Povjerljivih podataka koje zaprimi od T-Com-a, kao i poduzimati sve potrebne tehničke i organizacijske mjere radi čuvanja njihove tajnosti i zaštite od svake nedopuštene obrade.“

Obrazloženje:

Namjera je predložene dopune osigurati veću transparentnost i što učinkovitiju zaštitu prava korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga u skladu sa zakonskim obvezama, osobito imajući u vidu propisane obveze čuvanja tajnosti osobnih, odnosno prometnih podataka korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga (Zakon o elektroničkim komunikacijama, Zakon o zaštiti osobnih podataka).

Ad 87.) U članku 28.7., članak VIII. Izjave o povjerljivosti, T-Com predlaže izmjenu stavka 2., na način da isti glasi:

„Nakon prestanka poslovnog odnosa s T-Comom u vezi s Predmetom Suradnje, Operator korisnik Standardne ponude se obvezuje prestati koristiti Povjerljive podatke zaprimljene temeljem ove Izjave, te će sukladno zahtjevu T-Coma vratiti na siguran način ovlaštenoj osobi T-Coma sve Povjerljive podatke, uključujući njihove kopije koje su u njegovom posjedu ili pod njegovom kontrolom, odnosno iste nepovratno uništiti / brisati.“

Obrazloženje:

Namjera je predložene izmjene samo precizirati pojedine mjere postupanja s ovim podacima. Naime, radi optimizacije i pojednostavljenja procesa T-Com je smatrao potrebnim pored postojeće obveze povrata povjerljivih podataka uvesti i mogućnost da se umjesto vraćanja povjerljivih podataka isti mogu i uništiti/brisati (sukladno zahtjevu T-Coma).

Ad 88.) U Ugovoru o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji T-Com predlaže izmijeniti članak 3., Realizacija usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, stavak 6 tako da isti glasi:

„Rok za uspostavu kolokacije počinje teći od dana kada T-Com nakon zaprimljene obavijesti od Operatora korisnika Standardne ponude provjeri ispunjenje financijske obveze u svojim financijskim sustavima“.

Obrazloženje:

Kako je ranije navedeno, u praksi se pokazalo da prihvatanje ponude za kolokaciju od strane Operatora nije garancija da je Operator spreman i da zaista želi realizaciju kolokacije. Operatori kasne s plaćanjem početnog dijela troškova, odnosno dostavom financijskih garancija te stvarne obveze T-Coma i rokovi počinju teći od trenutka ispunjenja financijskih obveza. Stoga se predlaže izmijeniti odredbu kako je navedeno.

Ad 89.) U Ugovoru o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji predlažemo izmijeniti članak 11. Financijske garancije, stavak 6 tako da isti glasi:

„FG=mF(4ULL0+3,5(ULLn1+ULLh1))+2,5(ULLn2+ULLh2)+1,5(ULLn3+ULLh3))+otFn(ULLn1+ULLn2+ULLn3)+otFh(ULLh1+ULLh2+ULLh3)

Obrazloženje:

S obzirom na produživanje mogućnosti naplate potraživanja za razdoblje od 30 dana radi obveze izdavanja opomene od strane T-Coma, predlažemo promjenu formule za izračun financijske garancije na način da se za tih 30 dana (1 mjesec) poveća faktor s kojim se množe postojeće metalne parice.

Ad 90.) U Ugovoru o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji predlažemo izmijeniti članak 11. Financijske garancije, stavak 8. tako da isti glasi:

„Ukoliko je Operator korisnik Standardne ponude u razdoblju od dvije godine od početka korištenja usluga prema Ugovoru o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji redovito podmirivao sve svoje obveze plaćanja za Usluge koje T-Com pruža temeljem ovog Ugovora, nakon tog razdoblja obveza na dostavu određenog instrumenta osiguranja plaćanja neće se primjenjivati na Operatora korisnika Standardne ponude. Ukoliko Operator korisnik nakon proteka dvije godine propusti podmiriti svoje fincijske obaveze za usluge koje T-Com pruža temeljem Ugovora o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, T-Com će od Operatora korisnika temeljem odredbi Standardne ponude zatražiti dostavu instrumenta osiguranja plaćanja u slijedeće 2 godine“.

Obrazloženje:

Nastavno na predložene promjene u članku 14.2. Standardne ponude obrazložene u ad 70.

Ad 91.) U članku 28.17., članak 13. Ugovora o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, T-Com predlaže izmjenu stavka 1. tako da isti sada glasi:

„Svaka ugovorna strana dužna je čuvati u tajnosti (i) sadržaj ovog Ugovora; (ii) sve komercijalne i tehničke podatke koje je dobila od druge ugovorne strane ili njenih povezanih društava u vezi s ovim Ugovorom, te iii) sve podatke o krajnjim korisnicima (dalje u tekstu: Povjerljivi podaci). Svaka ugovorna strana može koristiti Povjerljive podatke samo za potrebe izvršenja obveza iz ovog Ugovora.“

Obrazloženje:

Predloženom izmjenom izričito se utvrđuje da pojam povjerljivih podataka koji se koristi u ugovoru obuhvaća i podatke o krajnjim korisnicima. Ovime se želi osigurati odgovarajuća zaštita tajnosti osobnih podataka, odnosno prometnih podataka korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga, s obzirom da su isti tajni sukladno važećim propisima.

Ad 92.) U članku 28.17., članak 13. Ugovora o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, T-Com predlaže izmjenu stavka 7, tako da isti glasi:

„Svaka ugovorna strana će poduzimati sve potrebne tehničke, organizacijske i kadrovske mjere radi ispunjavanja svojih obveza čuvanja tajnosti Povjerljivih podataka, što podrazumijeva i osiguravanje toga da se Povjerljivi podaci ne obrađuju suprotno odredbama ovog ugovora i važećim propisima te će, u slučaju povrede ovih obveza, poduzimati sve potrebne radnje kako bi zaštitila drugu ugovornu stranu od mogućih pravnih zahtjeva trećih osoba.“

Obrazloženje:

Predloženom se izmjenom želi osigurati učinkovita zaštita tajnosti ovih podataka u skladu sa zakonskim obvezama, što uključuje i jasno utvrđivanje obveza obje ugovorne strane na poduzimanje potrebnih mjera radi sprečavanja njihove neovlaštene obrade.

Ad 93.) U članku 28.17., članak 13. Ugovora o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, T-Com predlaže izmjenu stavka 11, tako da isti glasi:

„Po prestanku ovog Ugovora iz bilo kojeg razloga, svaka ugovorna strana se obvezuje prestati koristiti se Povjerljivim podacima druge ugovorne strane zaprimljenim temeljem ovog Ugovora, te će iste na pisani zahtjev druge ugovorne strane na siguran način vratiti njezinoj ovlaštenoj osobi, a podredno iste nepovratno izbrisati /uništiti, uključujući njihove kopije, a koji su u njezinom posjedu ili pod njezinom kontrolom. Neovisno o navedenom, druga ugovorna strana ima pravo zadržati jednu kopiju Povjerljivih podataka druge ugovorne strane isključivo radi

arhiviranja i za vremensko razdoblje, kako je uređeno važećim propisima o arhiviranju, s time da se Povjerljivi podaci u tom slučaju ni na koji način ne smiju obrađivati i moraju se nepovratno brisati / uništiti po isteku propisanog roka arhiviranja.“

Obrazloženje:

Predloženom se izmjenom preciziraju obveze ugovornih strana kod prestanka ugovornog odnosa u vezi s povratom povjerljivih podataka druge ugovorne strane, te podredno, njihovim uništavanjem ili nepovratnim brisanjem, a što se uvodi kao mogućnost koja ovisno o obliku pohrane podataka može predstavljati alternativu postojećoj ugovornoj obvezi uništavanja podataka. Osobito imajući u vidu to da povjerljivi podaci podrazumijevaju i osobne odnosno prometne podatke korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga, postojeća se mogućnost zadržavanja jedne kopije ovih podataka precizira kako bi se spriječila neovlaštena obrada i povreda njihove tajnosti. Tako se u ugovoru izričito predviđena mogućnost čuvanja jedne kopije ovih podataka ograničava na radnju arhiviranja podataka kada je to propisano važećim propisima Republike Hrvatske (Zakon o arhiviranju) i to samo u pripadajućem vremenskom razdoblju.

Ad 94.) U članku 28.17., članak 13. Ugovora o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, predlaže se izmjena stavka 12, tako da isti glasi:

„Obveza čuvanja tajnosti podataka iz ovog članka Ugovora ostaje na snazi i nakon prestanka ovog Ugovora.“

Obrazloženje:

Predloženim se želi postići odgovarajuća razina zaštite Povjerljivih podataka, imajući u vidu da se ovdje radi i o podacima koji se tiču korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga (osobnih i/ili prometnih podataka), čija je tajnost propisana važećim propisima Republike Hrvatske bez vremenskog ograničenja.

Ad 95.) U Ugovoru o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, Prilog 2. Obračun i naplata predlažemo izmijeniti članak 1.2., stavak 4 tako da isti glasi:

„Ostatak troškova bit će obračunat po predaji kolokacijskog prostora Operatoru korisniku Standardne ponude i dospijevaju na plaćanje 30 dana od dana izdavanja računa od strane T-Coma.“

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže budući da smatramo kako obveza plaćanja treba nastupiti 30 dana od dana isporuke usluga, tj. dana izvršenje obveze od strane T-Coma. Budući da T-Com izdaje račun sa zadnjim danom u mjesecu to jest sa datumom isporuke usluge smatramo da je datum izdavanja računa relevantan za utvrđivanje rokova dospijevanja, tim više što se taj datum uzima i za potrebe praćenja poreznih obveza i na stani dobavljača i na strani kupca.

Ad 96.) U Ugovoru o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, Prilog 2. Obračun i naplata predlažemo izmijeniti članak 1.3., tako da isti glasi:

„Jednokratne naknade za izdvojeni pristup lokalnoj petlji i za ostale usluge obračunavaju se po realizaciji, odnosno otkazivanju usluge i dospijevaju na plaćanje 30 kalendarskih dana po izdavanju računa od strane T-Coma.“

Obrazloženje:

Navedene izmjena se predlaže budući da smatramo da obveza plaćanja treba nastupiti 30 dana od dana isporuke usluga, tj. dana izvršenje obveze od strane T-Coma. Budući da T-Com izdaje račun sa zadnjim danom u mjesecu to jest sa datumom isporuke usluge smatramo da je datum izdavanja računa relevantan za utvrđivanje rokova dospijevanja, tim više što se taj datum uzima i za potrebe praćenja poreznih obveza i na stani dobavljača i na strani kupca.

Ad 97.) U Ugovoru o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, Prilog 2. Obračun i naplata T-Com predlaže izmijeniti stavak 3. tako da isti glasi:

„Prigovori koji se odnose na iznos računa podnose se T-Comu u pisanom obliku u roku od 30 dana od dana izdavanja računa. Iznos računa smatra se prihvaćenim ukoliko prigovor nije podnesen u navedenom roku. U slučaju da Operator korisnik Standardne ponude u gore utvrđenom roku djelomično ospori račun, neosporeni dio računa dužan je platiti u roku dospijea“.

Obrazloženje:

Nastavno na odredbu o mogućnosti osporavanja dijela računa i mogućnosti dane Operatoru korisniku Standardne ponude da ne podmiri svoja dospjela i nesporna dugovanja prema T-Comu, T Com predlaže navedenu izmjenu s ciljem pojašnjenja odredbe oko prigovora računa i naplate nespornog dijela računa.

Ad 98.) U Ugovoru o izdvojenom pristupu lokalnoj petlji, Prilog 2. Obračun i naplata T-Com predlaže dodati novi stavak 4. koji glasi:

Postupak za naplatu usluga koje su predmet ove Standardne ponude za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji

- a) T-Com obračunava mjesečnu naknadu u računu tekućeg mjeseca za usluge pružene u prethodnom mjesecu.
- b) Rok dospijea plaćanja računa je 30 dana od datuma izdavanja računa.
- c) Ukoliko Operator korisnik Standardne ponude ne podmiri svoja dugovanja, T-Com šalje pisanu opomenu po isteku roka dospijea računa.
- d) T-Com će u slučaju kašnjenja u plaćanju računa zaračunati Operatoru korisniku Standardne ponude troškove opomene u iznosu od 30 kuna po opomeni.
- e) Prigovori koji se odnose na iznos računa podnose se T-Comu u pisanom obliku u roku od 30 dana od dana izdavanja računa. Iznos računa smatra se prihvaćenim ukoliko prigovor nije podnesen u navedenom roku. Prigovor mora sadržavati sporni iznos po svakoj stavci računa odnosno specifikacije za usluge koje se zbirno iskazuju na računu, a koji je predmet prigovora.
- f) U slučaju da Operator korisnik Standardne ponude u utvrđenom roku djelomično ospori račun, neosporeni dio računa dužan je platiti u roku dospijea.
- g) Za osporeni dio računa primjenjuje se sljedeći postupak verifikacije. Ugovorna strana koja izdaje račun će:
  - u roku od 3 dana od primitka pisane obavijesti o osporavanju potvrditi primitak navedene obavijesti
  - izvršiti odgovarajuću istragu osporavanog dijela stavki računa/specifikacije u roku od 10 dana po primitku obavijesti o osporavanju i o rezultatima istrage obavijestiti Operatora korisnika Standardne ponude.

Ukoliko se prigovor Operatora korisnika Standardne ponude odnosi na ugovorene ili odobrene uvjete od strane nadležnog regulatornog tijela, prigovor se odbacuje i Operator korisnik Standardne ponude je dužan odmah platiti puni iznos računa. U protivnom T-Com zadržava pravo privremene obustave usluga, sukladno članku 17. ove Standardne ponude.

- h) Ukoliko Operator korisnik Standardne ponude ne podmiri dospjelo dugovanje unutar roka dospijea plaćanja te niti unutar tog roka ne prigovori na iznos dugovanja pisanim putem, bit će dužan platiti zatezne kamate sukladno važećim propisima.
- i) Ukoliko Operator korisnik Standardne ponude ne podmiri svoja dospjela i neosporena dugovanja u roku 30 dana od slanja pisane opomene, T-Com će primijeniti postupak naplate potraživanja iz dostavljenih instrumenata osiguranja plaćanja.
- j) Ukoliko se ne može naplatiti iz instrumenata osiguranja plaćanja, T-Com može privremeno obustaviti pružanje usluge ukoliko Operator korisnik Standardne ponude ne podmiri bilo koji dugovani i neosporeni račun za usluge iz ove Standardne ponude u roku od 30 dana od slanja pisane opomene.
- k) T-Com može raskinuti ugovor sklopljen temeljem ove Standardne ponude slanjem pisane obavijesti s trenutnim učinkom ukoliko je pružanje usluge privremeno

obustavljeno, a razlozi koji su uzrokovali privremenu obustavu nisu otklonjeni od strane Operatora korisnika Standardne ponude u roku od 30 dana od dana privremene obustave pružanja usluge.

Obrazloženje:

Navedena izmjena se predlaže kako bi na jednom mjestu bio naveden kompletan postupak koji se odnosi na naplatu usluga iz ove Standardne ponude s ciljem jasnijeg i transparentnijeg odnosa između T-Coma i Operatora korisnike Standardne ponude.

Ad 99.) Obrasci svih ugovora sadržani u ovoj Standardnoj ponudi su izmijenjeni radi uklanjanja jezičnih i gramatičkih pogrešaka.